

Komunikācijas un redzamības noteikumi

Eiropas Savienības
finansējuma programmas 2021.–2027. gadam

Norādījumi dalībvalstīm

EIROPAS KOMISIJA

Komunikācijas ģenerāldirektorāts

B direktorāts — Stratēģija un korporatīvā komunikācija

B.2. nodaļa — Iestāžu attiecības, korporatīvie līgumi un *Europe Direct* kontakts centrs

Eiropas Komisija

B-1049 Brisele

Komunikācijas un redzamības noteikumi

Eiropas Savienības
finansējuma programmas 2021.–2027. gadam

Norādījumi dalībvalstīm

JURIDISKS PAZIŅOJUMS

Šis dokuments ir sagatavots Eiropas Komisijas vajadzībām, tomēr tas atspoguļo tikai autoru viedokli, un Eiropas Komisija nav atbildīga ne par kādām šīs publikācijas atkalizmantošanas sekām. Plašāka informācija par Eiropas Savienību ir pieejama internetā (<http://www.europa.eu>).

Luksemburga: Eiropas Savienības Publikāciju birojs, 2022

© Eiropas Savienība, 2022

Eiropas Komisijas dokumentu atkalizmantošanas politiku īsteno ar Komisijas Lēmumu 2011/833/ES (2011. gada 12. decembris) par Komisijas dokumentu atkalizmantošanu (OV L 330, 14.12.2011., 39. lpp.). Ja vien nav norādīts citādi, šo dokumentu atkalizmantojot atļauts ar *Creative Commons Attribution 4.0 International (CC-BY 4.0)* licenci (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Tas nozīmē, ka ir atļauta atkalizmantošana ar pienācīgu atsauci uz dokumentu un norādēm uz grozījumiem.

Tādu elementu izmantošanai vai reproducēšanai, kuri nepieder Eiropas Savienībai, var būt jāsaņem atļauja tieši no attiecīgajiem tiesību turētājiem.

Print
PDF

ISBN 978-92-76-54993-2
ISBN 978-92-76-55007-5

doi:10.2775/932830
doi:10.2775/499676

NA-01-21-482-LV-C
NA-01-21-482-LV-N

Satura rādītājs

---

1. IEVADS	6
2. VISPĀRĪGI JAUTĀJUMI	7
3. 10 LIETAS, KAS JĀZINA PAR INFORMĀCIJAS IZPLATĪŠANU UN ES FINANSĒJUMA REDZAMĪBAS NODROŠINĀŠANU	16
3.1. Vispārējs pienākums atzīt ES finansējuma izcelsmi un nodrošināt tā redzamību	16
3.2. Atsaukšanās uz ES prioritātēm	17
3.3. Iesaistīšanās īpašās komunikācijas darbībās (atkarībā no programmas)	18
3.4. ES emblēmas attēlošana pareizi un pamanāmi	18
3.5. Tāda vienkārša finansējuma paziņojuma izvietošana, kurā pieminēts ES atbalsts	20
3.6. Pareizas informācijas izmantošana	23
3.7. Piešķirējas iestādes / ES iesaistīšana komunikācijā (atkarībā no programmas)	23
3.8. Atcerieties, ka ar komunikāciju un redzamību saistītie izdevumi parasti ir daļa no attiecināmajām izmaksām	26
3.9. Tiesību izmantot informatīvos materiālus piešķiršana ES	26
3.10. Rēķināšanās ar finanšu samazinājumiem gadījumā, ja netiek ievērotas prasības	29
4. JAUTĀJUMI KONKRĒTI PAR PROGRAMMĀM	31
4.1. Kopīgo noteikumu regula	31
4.2. Atvēršanas un noturības mehānisms	37
4.3. Lauksaimniecības politika un lauku attīstība	41
4.4. Citas programmas	42
5. SVARĪGAS SAITES	44
6. KONTAKTINFORMĀCIJA	44
7. SAĪSINĀJUMU SARAKSTS	45

1. Ievads

Šī publikācija ir atbalsts dalībvalstīm informētības veicināšanā to administrācijās un ieinteresēto personu vidū par juridiski saistošiem komunikācijas un redzamības noteikumiem attiecībā uz Eiropas Savienības finansējuma programmām saskaņā ar ES ilgtermiņa budžetu un *NextGenerationEU*, sākot no 2021. gada. Tā arī sniedz dalībvalstīm norādījumus par šo noteikumu īstenošanu, ciktāl tām ir kopīga atbildība par pārvaldību.

Pēc sadaļas, kurā sniegtas atbildes uz vispārīgiem jautājumiem, publikācijā ir aplūkota katra no korporatīvajām prasībām, ko Eiropas Komisija uzskatāmības labad ir sagrupējusi 10 prasību sarakstā. Nobeigumā ir aplūkoti daži ar programmām saistīti jautājumi, tostarp jautājumi, kas skar [Kopīgo noteikumu regulu \(KNR\)](#) un [Atveseļošanas un noturības mehānismu \(ANM\)](#) (*NextGenerationEU*).

Publikācijā ir aplūktas paredzamās galvenās problēmas, kas būs aktuālas dalībvalstīm, un ir ietvertas atbildes uz jautājumiem, ko uzdevuši delegāti no Padomes Informācijas jautājumu darba grupas (*WPI*) un kas adresēti Komisijai ar Padomes Ģenerālsekretariāta starpniecību.

Pamatojoties uz vajadzību pēc turpmākiem norādījumiem, ir paredzami regulāri atjauninājumi *WPI* kontekstā.

Dalībvalstis var iepazīties ar šo dokumentu Padomes iekšējo komunikatoru portālā un [Eiropas Savienības Publikāciju biroja tīmekļa vietnē](#).

2. Vispārīgi jautājumi

“Par vērienīgu finansējumu un apņēmīgu politikas rīcību ceļā uz atveseļošanu ir pienācīgi jākomunicē, un ir maksimāli jāpalielina tās kā Eiropas atbildes redzamība...

... visas programmas saskaņā ar nākotnes ilgtermiņa budžetu neatkarīgi no to pārvaldības veida ietver saistošu un saskanīgu minimālo prasību kopumu attiecībā uz komunikāciju un redzamību.

Tas attiecas arī... uz ... NextGenerationEU.

Komisija cieši vēros, kā dalībvalstis un citi ES finansējuma saņēmēji komunicēs par Savienību un veicinās tās redzamību un kā tās ziņos par saņemtā finansējuma īstenošanu.”

Eiropas Komisijas priekšsēdētāja Urzula fon der Leiena savā vēstulē Eiropas Parlamenta deputātiem 2020. gada 31. augustā

Kāpēc mums ir vajadzīgas minimālās prasības attiecībā uz komunikāciju un redzamību?

ES prioritāšu īstenošana, Covid-19 krīzes pārvarēšana un ceļa bruģēšana uz ilgtspējīgu atveseļošanu ir ES ilgtermiņa budžeta un *NextGenerationEU* galvenie mērķi. Šajā ziņā ir svarīgi ne tikai, lai ES efektīvi īstenotu šīs prioritātes, bet arī lai būtu redzams, ka ES tieši to arī dara. Politika un komunikācija ir vienas monētas divas puses — ir svarīgi īstenot, un ir labi, ja tas ir skaidri redzams. Tāpēc par ES rīcību ir jākomunicē efektīvi un tur, kur tā notiek, arī tad, kad tiek īstenotas finansējuma programmas. ES komunikācija ir Eiropas Komisijas un ES finansējuma saņēmēju, to vidū dalībvalstu, kopējā atbildība atbilstīgi 2019. gadā vadītāju pieņemtās [Sibiu deklarācijas](#) garam.

Lai nodrošinātu efektīvu un konsekventu komunikāciju uz vietas, dažādajos ES finansējuma programmu tiesību aktos ir ietverti noteikumi par komunikāciju un ES redzamību. Tie ir juridiski saistoši ES finansējuma saņēmējiem un lielā mērā saskanīgi starp programmām un pārvaldības veidiem. Tomēr tie paredz zināmu elastīgumu attiecībā uz īpašām programmu pieejām, kā tas ir atspoguļots, piemēram, ANM regulas 34. pantā par komunikāciju. Patlaban ir svarīgi panākt iespējami lielāku informētību par minētajiem noteikumiem un to pienācīgu īstenošanu.

Kādi konkrēti ir komunikācijas un redzamības noteikumi?

Tos var apkopot kā "[10 lietas, kas jāzina par informācijas izplatīšanu un ES redzamības nodrošināšanu](#)".

1. Visiem ES finansējuma saņēmējiem ir pienākums atzīt saņemtā **ES finansējuma izcelsmi un nodrošināt tā redzamību**.
2. Atsaucieties uz **ES prioritātēm**.
3. Iesaistieties **īpašās komunikācijas darbībās** (atkarībā no programmas).
4. **Pareizi un pamanāmi** attēlojiet ES emblēmu.
5. Izvietojiet vienkāršu **finansējuma paziņojumu**, kurā pieminēts ES atbalsts.
6. Izmantojiet **pareizu informāciju**.
7. Komunikācijā **iesaistiet piešķirēju iestādi / ES** (atkarībā no programmas).
8. Atcerieties, ka ar komunikāciju un redzamību saistītie izdevumi ir daļa no **attiecināmajām izmaksām**.
9. **Piešķiriet ES tiesības izmantot informatīvos materiālus**.
10. **Rēķinieties ar finanšu samazinājumiem gadījumā, ja netiek ievērotas līgumsaistības**.

Vai šie noteikumi būs piemērojami ar atpakaļejošu spēku finansiālajam atbalstam, kas piešķirts 2014.–2020. gada ilgtermiņa budžetā?

Nē, jaunie noteikumi ir piemērojami visām programmām un partnerībām saskaņā ar ilgtermiņa budžetu un *NextGenerationEU*, sākot no 2021. gada. Piemērošana ar atpakaļejošu spēku nenotiek.

Vai šie noteikumi ir juridiski saistoši, vai arī tie ir tikai ieteikumi?

Komunikācijas un redzamības prasības ir juridiski saistošas, un tās papildina norādījumi par konkrētiem aspektiem. Pienākums atzīt ES finansējuma saņemšanu un uzlabot ES redzamību jau izsenis ir noteikts [Finanšu regulā](#). Tomēr pirmo reizi saskaņotā un horizontālā pieejā atbilstīgi jaunajam 2021.–2027. gada ilgtermiņa budžetam, daudzgadu finanšu shēmai un *NextGenerationEU* katra finansējuma programma ietver standarta korporatīvo klauzulu par komunikāciju un redzamību un sīkāk izstrādātus noteikumus par komunikāciju un redzamību juridiskajā pamatā un piemērojamos finansēšanas nolīgumos. Ir pieejami arī dažādi norādījumu dokumenti, lai ES finansējuma saņēmējiem būtu vieglāk saprast un pienācīgi īstenot noteikumus. Attiecīgās atsauces uz tiesību aktiem un izvilkumi no tiem ir sniegti turpmāk.

Kur ir atrodami noteikumi par komunikāciju un redzamību jaunajās ES programmās?

Finanšu regula

11. apsvēruma

Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 15. pantā ietverto pārredzamības principu Savienības iestādēm jādarbojas iespējami atklāti. Attiecībā uz budžeta izpildi minētā principa piemērošana nozīmē, ka **iedzīvotājiem būtu jāzina, kur un kādiem nolūkiem Savienība izlieto līdzekļus**. Šāda informācija sekmē demokrātiskas debates, veicina iedzīvotāju līdzdalību Savienības lēmumu pieņemšanas procesā, stiprina Savienības izdevumu institucionālo kontroli un uzraudzību un sniedz ieguldījumu tās ticamības palielināšanā. **Komunikācijai vajadzētu būt mērķtiecīgai un vērstai uz Savienības ieguldījuma pamanāmības veicināšanu pilsoņu acīs**. Šādi mērķi būtu jāasniedz, publicējot — vēlams, ar modernu komunikācijas rīku palīdzību — attiecīgu informāciju par visiem no budžeta finansēto līdzekļu saņēmējiem, ņemot vērā minēto saņēmēju likumīgās tiesības uz konfidencialitāti un drošību un — attiecībā uz fiziskajām personām — tiesības uz privātumu un personas datu aizsardzību. Tādēļ Savienības iestādēm informācijas publicēšanā būtu jāievēro selektīva pieeja saskaņā ar proporcionalitātes principu. Lēmumiem par publicēšanu būtu jābalstās uz attiecīgiem kritērijiem ar mērķi sniegt lietderīgu informāciju.

63. panta 1. punkts — Dalīta pārvaldība ar dalībvalstīm

Ja Komisija izpilda budžetu saskaņā ar dalītu pārvaldību, ar budžeta izpildi saistītus uzdevumus deleģē dalībvalstīm. Komisija un dalībvalstis, **pārvaldot Savienības līdzekļus**, ievēro pareizas finanšu pārvaldības, pārredzamības un nediskriminācijas principus un **nodrošina Savienības rīcības pamanāmību**. Šajā sakarībā Komisija un dalībvalstis izpilda savus attiecīgos kontroles un revīzijas pienākumus un uzņemas izrietošos pienākumus, kas noteikti šajā regulā. Papildu noteikumus nosaka speciālajos nozares noteikumos.

154. panta 2. punkts — Netieša pārvaldība

Personas un subjekti, kuriem uzticēta Savienības līdzekļu vai budžeta garantiju īstenošana saskaņā ar 62. panta 1. punkta pirmās daļas c) apakšpunktu, ievēro pareizas finanšu pārvaldības, pārredzamības un nediskriminācijas principus un nodrošina **Savienības rīcības pamanāmību**. Ja Komisija noslēdz finanšu pamatpartnerības nolīgumus saskaņā ar 130. pantu, šādos nolīgumos sīkāk apraksta minētos principus.

201. pants — Dotāciju nolīgums

2. Dotāciju nolīgumā nosaka vismaz šādu informāciju:

- (h) **noteikumi, kas reglamentē Savienības finansiālā atbalsta redzamību**, izņemot pienācīgi pamatotos gadījumos, kad publiskošana nav iespējama vai lietderīga.

234. pants — Savienības trasta fondi ārējām darbībām

3. Savienības trasta fondus izveido un īsteno tikai, ja tie atbilst šādiem nosacījumiem:

b) Savienības trasta fondi rada **skaidru Savienības politisko pamanāmību un pārvaldības priekšrocības**, kā arī labāku Savienības veiktu kontroli pār riskiem un Savienības un citu līdzekļu devēju iemaksu izmaksas.

Standarta korporatīvās komunikācijas pants katras programmas juridiskajā pamatā

- **Savienības finansējuma saņēmēji atzīst Savienības finansējuma izcelsmi un nodrošina tā redzamību** (jo īpaši darbību un to rezultātu popularizēšanā), sniedzot dažādām auditorijām, tostarp plašsaziņas līdzekļiem un sabiedrībai, mērķorientētu informāciju, kas ir konsekventa, lietderīga un samērīga.
- Saistībā ar programmu, tās darbībām un rezultātiem **Komisija rīko informācijas un komunikācijas pasākumus**. Programmai piešķirtie finanšu resursi veicina arī Savienības politisko prioritāšu korporatīvo komunikāciju, ciktāl šīs prioritātes saistītas ar [xxx]. pantā minētajiem mērķiem.

Dalīta pārvaldība

- Komunikācijas un redzamības noteikumi attiecībā uz lielāko daļu programmu, kas ir dalītā pārvaldībā, ir jo īpaši ietverti [Kopīgo noteikumu regulā \(KNR\)](#), kā arī citos attiecīgos tiesību instrumentos (sīkāku informāciju skatīt šīs publikācijas sadaļā par KNR 31. lappusē).
- Dalītā pārvaldībā īstenoti fondi, uz kuriem attiecas KNR, ir šādi:
  - reģionālā politika: Eiropas Reģionālās attīstības fonds, Taisnīgas pārkārtošanās fonds un Kohēzijas fonds;
  - sociālā politika: Eiropas Sociālais fonds Plus;
  - iekšlietas: Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds, Robežu pārvaldības un vīzu instruments un Iekšējās drošības fonds;
  - jūrlietas: Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fonds.

Tieša/netieša pārvaldība

- [Korporatīvā dotāciju nolīguma paraugs](#) (CMGA) ir piemērojams visām tieši pārvaldītām ES programmām, un to arī izmanto atsevišķos netiešās pārvaldības gadījumos, piemēram, kopuzņēmumiem.
- CMGA (16. pants (intelektuālā īpašuma tiesības) un 17. pants (komunikācija, informācijas izplatīšana un redzamība) un 5. pielikums (īpaši noteikumi par intelektuālā īpašuma tiesībām un komunikāciju, informācijas izplatīšanu un redzamību)), ko Komisija pieņēma 2020. gada 12. jūnijā (C(2020) 3759), ietver visaptverošu noteikumu kopumu par komunikāciju un redzamību. Ir pieejama [anotēta CMGA versija](#), ko kredītrīkotāji un ES finansējuma saņēmēji var izmantot kā palīgīdzekli.
- Korporatīvie komunikācijas noteikumi ir *mutatis mutandis* piemērojami arī netiešai pārvaldībai (piemēram, tie ir nosakāmi iemaksu nolīgumā). Saskaņā ar Finanšu regulas 154. panta 2. punktu subjektiem, kuriem uzticēta ES līdzekļu vai budžeta garantiju īstenošana, ir jāievēro ES darbību redzamības princips.

Atvесеlоšanas un noturības mehānisms

Attiecīgais pienākums ir noteikts [ANM regulas](#) 34. pantā:

34. pants **Informācija, komunikācija un publicitāte**

1. *Komisija var iesaistīties komunikācijas pasākumos, lai nodrošinātu informētību par attiecīgā atvесеlоšanas un noturības plāna īstenošanai paredzēto Savienības finansiālo atbalstu, tostarp īstenojot kopīgus komunikācijas pasākumus ar attiecīgajām valstu iestādēm. Komisija attiecīgā gadījumā var nodrošināt, ka saskaņā ar mehānismu sniegtais atbalsts tiek paziņots un atzīts, izmantojot finansējuma paziņojumu.*
2. *Savienības finansējuma saņēmēji atzīst Savienības finansējuma izcelsmi un nodrošina tā redzamību, tostarp attiecīgajā gadījumā pievienojot Savienības logo un attiecīgu finansējuma paziņojumu ar tekstu “finansē Eiropas Savienība — NextGenerationEU”, — jo īpaši darbību un to rezultātu popularizēšanā, — sniedzot dažādām auditorijām, tostarp plašsaziņas līdzekļiem un sabiedrībai, mērķorientētu informāciju, kas ir konsekventa, lietderīga un samērīga.*
3. *Komisija rīko informācijas un komunikācijas pasākumus saistībā ar mehānismu, saistībā ar darbībām, ko veic saskaņā ar mehānismu, un saistībā ar iegūtajiem rezultātiem. Komisija attiecīgā gadījumā informē Eiropas Parlamenta pārstāvniecības birojus par savām darbībām un iesaista tos minētajās darbībās. Mehānismam piešķirtie finanšu resursi veicina arī korporatīvo komunikāciju par Savienības politiskajām prioritātēm, ciktāl šīs prioritātes saistītas ar 4. pantā minētajiem mērķiem.*

Plašāku informāciju skatīt šīs publikācijas sadaļā par ANM 38. lpp.

Vai komunikācijas un redzamības noteikumi ir vienādi visām ES programmām?

Papildus korporatīvajam komunikācijas pantam un saskaņotajiem korporatīvajiem noteikumiem atkarībā no programmas var būt daži ar konkrēto politiku saistīti pielāgojumi, kas atspoguļoti programmas juridiskajā pamatā un piemērojamā finansēšanas nolīgumā.

Kas notiks ar esošajiem norādījumiem finansējuma saņēmējiem un partneriem, piemēram, ārējās darbības jomā?

Finansējuma saņēmējiem, kas saņēmuši ES finansējumu 2014.–2020. gada plānošanas periodā, joprojām ir piemērojami attiecīgie iepriekšējie noteikumi un vadlīnijas. Attiecībā uz 2021.–2027. gada daudzgadu finanšu shēmu vadlīnijas finansējuma saņēmējiem ir jāpielāgo jaunajiem noteikumiem jauno programmu un partnerību sākumā.

Uz ko attiecas prasības? Vai tās attiecas tikai uz ES finansējuma saņēmējiem, vai arī uz organizācijām, kas atbalsta dalībvalstis to komunikācijas darbībās?

Noteikumi attiecas uz ikvienu, kas saņem ES finansējumu. Ja valsts iestāde komunikācijas un redzamības darbībās saistībā ar konkrētām programmām un projektiem iesaista organizācijas, tīklus vai līgumslēdzējus, valsts iestādei ir jānodrošina attiecīgo piemērojamo noteikumu pārzināšana un ievērošana.

Vai nelielā projektā ir jākomunicē tāpat kā vairākus miljonus eiro vērtā projektā?

Komunikācija un ES redzamības veicināšana ir vispārējs pienākums. Sīki izstrādātie noteikumi attiecībā uz lielāko daļu programmu ietver zināmu samērīguma pakāpi. Lūdzam iepazīties ar programmas juridisko pamatu un piemērojamo finansēšanas nolīgumu un norādījumiem.

Vai netiešas pārvaldības gadījumā visi esošie partnerības pamatnolīgumi un iemaksu nolīgumi ir jāpārskata, lai nodrošinātu atbilstību jaunajām korporatīvajām minimālajām prasībām?

Esošie partnerības un iemaksu nolīgumi netiek ietekmēti. Prasības ir jāatspoguļo tikai jaunajos nolīgumos, kas stājas spēkā no 2021. līdz 2027. gadam.

Vai ir būtiskas atšķirības starp komunikācijas un redzamības noteikumiem, kas noteikti 2014.–2020. gada plānošanas periodam, un noteikumiem, kas noteikti pašreizējam 2021.–2027. gada plānošanas periodam?

Iepriekšējo ilgtermiņa budžetu kontekstā šādi noteikumi pastāvēja attiecībā uz atsevišķām programmām, bet bez visaptveroša pamatojuma un korporatīvās saskanības starp programmām un pārvaldības veidiem. Jaunā pieeja ir paredzēta, lai panāktu maksimālu saskanību nolūkā nodrošināt, ka šis process ir pēc iespējas vienkāršāks un efektīvāks. Noteikumu darbības joma neaprobežojas tikai ar ES karodziņa piestiprināšanu projektiem. Turklāt noteikumi netiek piemēroti ar atpakaļejošu spēku iepriekšējiem finansēšanas periodiem.

Kā tiek saprasta ideja par “skaidrāku komunikāciju”, un kā Eiropas Komisija plāno komunicēt par savu redzējumu?

Komisija izklāstīja savu redzējumu par efektīvu un vienotu ES komunikāciju savā [ieguldījumā līderu sanāksmē Sibiu 2019. gada maijā](#) un formulēja piecus ieteikumus ES komunikācijai pilsoņu un demokrātijas labā. Tas joprojām ir svarīgs un iedvesmojošs ceļvedis ES komunikatoriem (sk. paziņojuma 3. nodaļu).

No praktiskā viedokļa Komisija kopš 2020. gada vidus dara zināmus savus redakcionālās plānošanas un galvenos komunikācijas līdzekļus visām dalībvalstīm (un citām iestādēm) ar jaunā komunikatoru portāla starpniecību). Tajā ir atrodami arī pielāgojami materiāli no mūsu [NextGenEU komunikācijas kampaņas](#). Dalībvalstu komunikatori ir aicināti to izmantot maksimāli pilnvērtīgi. Komisija būtu ļoti ieinteresēta saņemt atgriezenisko saiti par šā kopīgajā materiāla atbilstību un akceptēšanu Informācijas jautājumu darba grupas kontekstā.

Vai Eiropas Komisija ir iecerējusi attīstīt komunikāciju par projektiem, ko tā finansē? Vai Komisijas komunikācija notiks galvenokārt ar tās tīmekļa vietnes starpniecību?

Pateicoties darbinieku centieniem politikas departamentos, mēs varam efektīvi noteikt ES finansētos projektus un komunicēt par tiem. 2021. gada novembrī tika atklāta pilnībā [pārstrādāta tīmekļa vietne](#), kurā vairākās valodās pieejams interesants saturs par visām ES jomām. Turklāt turpmāk tekstā ir sniegts to būtisko Komisijas tīmekļa lapu uzskaitījums, kurās pieejama informācija par sasniegumiem, projektiem un rezultātiem.

Piemēram, lai ilustrētu progresu **izklūšanā no Covid-19 krīzes un virzībā uz atveseļošanu**, esam savā tīmekļa lapā aprakstījuši 51 projektu un stāstus, kas aptver pilnu politikas jomu klāstu — ekonomiku un nodarbinātību, veselību, ES vērtības un pilsoņu tiesības, digitalizāciju, vidi un klimatu, un ārējās attiecības. Visi minētie projekti ir pieejami [šeit](#).

NextGenerationEU kampaņa — plaša komunikācijas kampaņa, kas sāka 2021. gadā, lai informētu par ES progresu ceļā uz atveseļošanu un zaļo un digitālo pārkārtošanos, — ir adresēta plašai sabiedrībai un jo īpaši jauniešiem. Tās mērķis ir izskaidrot, kā ES rīcībpolitikas padara Eiropu veselīgāku, zaļāku un digitālāku un kā cilvēki var piedalīties šajā procesā. Tiklīdz līdzekļus, kas saistīti ar *NextGenerationEU* atveseļošanas plānu, sāks izmaksāt un projekti būs izstrādāti un darbosies, [NextGenEU kampaņas portālā](#) tiks iekļauti papildu projektu piemēri un stāsti.

Arvien lielāks skaits Komisijas īstenoto projektu un programmu rezultātu tiek publicēts [vienotā datubāzē](#), kurā var veikt meklēšanu pēc finansējuma perioda un/vai programmas. Varat arī iepazīties ar [snieguma informāciju par katru programmu](#) un atrast vairākus piemērus un stāstus atsevišķām programmām veltītās lapās. Nesen Eiropas tīmekļa vietnē tika publicēts arī [pārskats par rezultātiem un informācija par ES finansētiem projektiem](#) dažādās politikas jomās, un tas tiks periodiski atjaunināts. Attiecībā uz [Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem 2014.–2020. gadam](#) speciālā platformā var piekļūt datiem par finansējumu un sasniegumiem. Aplūkojiet mūsu [datubāzi](#), lai atrastu piemērus par visinovatīvākajiem projektiem, kas atbalstīti ES reģionālās politikas programmu ietvaros. Turklāt [Kohesio platformā](#) ⁽¹⁾ būs iekļauti visi projekti, ko līdzfinansē KNR fondi, gan par 2021.–2027. gada, gan 2014.–2020. gada plānošanas periodu, kā arī informācija par saistītajiem finansējuma saņēmējiem.

Digitalizācijas, kultūras un plašsaziņas līdzekļu jomā Komisija komunicē par tās atbalstītajiem projektiem un tos popularizē visos pasākumos, kas tiek organizēti šādu pasākumu ietvaros:

- [Eiropas Filmu forums](#) attiecībā uz audiovizuālajām darbībām, uz kurām attiecas *MEDIA* atzars;
- [Eiropas ziņu plašsaziņas līdzekļu forums](#) attiecībā uz darbībām ziņu plašsaziņas līdzekļos, uz kurām attiecas starpnozaru atzars.

Informācija par visām darbībām un projektiem, ko aptver un atbalsta **programma “Radošā Eiropa”** un tās dažādie atzari (kultūras, *MEDIA* un starpnozaru atzars), pieejama [Kultūras un radošuma tīmekļa vietnē](#) un tās [gada uzraudzības ziņojumā](#). Īpaša informācija tiek piedāvāta arī [dotāciju](#) un [projekta rezultātu platformā \(Valor\)](#).

[Eiropas Jaunatnes portālā](#) ir pieejami vairāki stāsti un projektu piemēri **izglītības, kultūras, valodu, jaunatnes un sporta** jomā. Tāpat tur ir pieejama informācija par darbībām, kas saistītas ar **Eiropas Jaunatnes gadu 2022**.

Saistībā ar paplašināšanās un kaimiņattiecību politiku Komisija [Eiropas kaimiņattiecību politikas un paplašināšanās sarunu](#) tīmekļa lapā sniedz aktuālu informāciju par mūsu sadarbību reģionā. Plašāka informācija ir pieejama, izvēloties [jebkādu konkrētu valsti](#) no reģiona.

Visa būtiskā komunikācija, kas saistīta ar projektiem lauksaimniecības jomā, ir pieejama tīmekļa lapā par [pārtiku, lauksaimniecību un zivsaimniecību, no kuras](#) var piekļūt arī informācijai citos līmeņos. Attiecībā uz lauku attīstības pīlāru vai citām programmām un iniciatīvām Komisijas portālā ir saites uz konkrētām tīmekļa vietnēm, piemēram, par [Eiropas](#)

(1) *Kohesio* platforma ir izstrādes posmā un tiks oficiāli atklāta 2022. gada martā. Līdz tam laikam Komisija apkopo datus no projektiem, ko līdzfinansē Eiropas Reģionālās attīstības fonds, Kohēzijas fonds un Eiropas Sociālais fonds 2014.–2020. gada plānošanas periodā.

[Lauku attīstības tīklu](#), [Eiropas Lauksaimniecības inovācijas partnerību](#) vai [Eiropas Pētniecības izpildaģentūru](#) (attiecībā uz lauksaimniecības pārtikas popularizēšanas politiku — notiek migrācija no līdzšinējās Patērētāju, veselības, lauksaimniecības un pārtikas izpildaģentūras (*Chafea*)).

Attiecībā uz kopējās lauksaimniecības politikas (KLP) finansējuma saņēmējiem komunikāciju pārvalda dalībvalstis pašas; tas nozīmē, ka publicēšana nav Komisijas atbildībā. Tomēr ir sniegta būtisko publikāciju [kopsavilkums](#).

Kur ir atrodami sociālo mediju konti, kuros ES un tās iestādes informē par finansējuma programmām, stāstiem un projektu piemēriem?

Informācija par sociālo mediju kontiem, kuros pieejams ar ES saistīts saturs, ir atrodama [šeit](#). To var filtrēt pēc iestādes, konta veida un politikas jomas.

Kur var atrast norādījumus par ES sociālo mediju izmantošanu?

[Europa tīmekļa rokasgrāmata](#) ir oficiālā noteikumu grāmata par Komisijas darbībām tīmeklī, kurā aplūkoti redakcionāli, juridiski, tehniski, vizuāli un līgumiski aspekti. Tajā ir ietverta svarīga nodaļa par sociālo mediju izmantošanu.

Vai ir kādas iespējas piedalīties regulāros apmācībasursos par komunikāciju, jo īpaši komunikāciju tīmeklī un sociālajos medijos, un par to, kā sasniegt jaunu mērķauditoriju, lai komunikācijas stratēģijas padarītu pēc iespējas efektīvākas un lai maksimāli palielinātu projektu redzamību?

[INFORM EU](#) tīkls organizē [seminārus un apmācību](#). Dalībvalstis jau tika informētas par šo iespēju nesenā vēstulē, kas datēta ar 2021. gada 14. septembri un ko nosūtīja Atveseļošanas un noturības darba grupas (*SG-RECOVER*) un Ekonomikas un finanšu lietu ģenerāldirektori.

Kā mēs varam uzlabot savas komunikācijas efektivitāti un lietderību ar uzraudzības un izvērtēšanas starpniecību, un kā varam likt lielāku uzsvāru uz rezultātiem un ietekmi uz iedzīvotājiem?

Pastāvīgi mainīgā komunikāciju vidē snieguma pārvaldība palīdz noteikt, kā ir mainījušās vajadzības un problēmas, cik lielā mērā komunikācijas darbība ir atbildusi gaidītajam, un kā pierādījumi var palīdzēt uzlabot turpmākās komunikācijas kvalitāti. Komunikācijas darbību snieguma uzlabošana ar uzraudzības un izvērtēšanas starpniecību nozīmē integrēt novērtēšanas loģiku, sākot jau no katras komunikācijas darbības plānošanas posma. Konkrētāk, izvērtēšanas modeļa jeb loģikas pamatelementi ir šādi.

- Labs sākotnējais **vajadzību novērtējums**, proti, ar komunikācijas darbību risināmo problēmu identificēšana. Problēmas analīze ir svarīga arī mērķgrupu noteikšanai. Jo specifiskākas ir mērķgrupas, jo vairāk pielāgotas būs komunikācijas darbības un labākus rezultātus tās sniegs.
- Komunikācijas darbības **mērķu definēšana**, pamatojoties uz apzinātajām vajadzībām. Mērķiem vajadzētu būt **gudriem (SMART)**, t. i., **konkrētiem (Specific)** (pietiekami

precīziem un konkrētiem, lai tos nevarētu interpretēt pēc saviem ieskatiem), **izmērāmiem (Measurable)** (definējot vēlamo nākotnes situāciju izmērāmā ziņā, lai varētu pārbaudīt, vai tie ir sasniegti), **sasniedzamiem (Achievable)** (definējot vēlamo nākotnes situāciju sasniegšanas ziņā, lai varētu izmērīt to panākumus), **atbilstīgiem (Relevant)** (tieši saistītiem ar problēmu un tās cēloņiem) un **ierobežotiem laikā (Time-bound)** (saistītiem ar konkrētu datumu vai precīzu termiņu, lai varētu novērtēt, vai tie ir sasniegti).

- Mērķu tālāka definēšana par konkrētām **komunikācijas darbībām** ar saistītiem rādītājiem (**iznākums, rezultāts un ietekme**). Labi **uzraudzības procesi** ļaus pārbaudīt, vai darbību īstenošana norit, kā plānots, un vai nav parādījušies kontekstuāli elementi, un cik labi komunikācijas darbība ir sasniegusi tās mērķus.
- Konsolidēti dati — gan kvantitatīvi gan kvalitatīvi —, kas ļauj veikt un gadu gaitā uzkrāt uzskaiti par komunikācijas darbību sniegumu (izvērtējot panākumus un izaicinājumus), lai mācītos no līdzšinējās pieredzes, **nostiprinātu ilgtermiņa sniegumu (ietekmi)** un varētu labāk plānot turpmākās komunikācijas darbības.
- **Izvērtēšana**, lai būtu vieglāk novērtēt komunikācijas darbības sniegumu salīdzinājumā ar sākotnējām cerībām (mērķiem). Izvērtēšana ir zinātnisks process, kas balstīts uz dažādu metožu triangulāciju, parasti aplūkojot šādus kritērijus: efektivitāte, atbilstība, lietderīgums, saskaņotība un ES pievienotā vērtība.

Vai jaunie redzamības un komunikācijas noteikumi tiks transponēti ar deleģētajiem aktiem? Ja jā, kad šādi akti tiks publicēti?

Katras programmas tiesību aktā un piemērojamos finanšu nolīgumos jau ir ietverti komunikācijas un redzamības noteikumi, tāpēc nav vajadzīgi papildu deleģētie akti. Izņēmums ir Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai (ELFLA), attiecībā uz kuru KLP stratēģiskais plāns paredz īstenošanas aktu, kas patlaban tiek sagatavots.

3. 10 lietas, kas jāzina par informācijas izplatīšanu un ES finansējuma redzamības nodrošināšanu

Šeit ir izklāstīts, kas tiek gaidīts no ES finansējuma saņēmējiem. Kopsavilkums ir publiski pieejams Eiropas Komisijas [tīmekļa lapā par finansējuma un konkursu iespējām](#):

3.1. Vispārējs pienākums atzīt ES finansējuma izcelsmi un nodrošināt tā redzamību

Ko dalībvalstis var darīt, lai veicinātu izpratni par šo vispārējo pienākumu?

Izpratnes veicināšana būtu jāvērs gan uz iekšējām, gan ārējām ieinteresētajām personām. Dalībvalstu administrācijas tiek mudinātas izmantot to rīcībā esošos kanālus, lai attiecīgajos līmeņos informētu atbildīgos dienestus par komunikācijas un redzamības noteikumiem kopumā un, pēc vajadzības, par konkrētu programmu aspektiem. Tas būtu jā dara, ievērojot to pienākumus attiecībā uz katru programmu, ja tām ir dalīta atbildība par pārvaldību.

Ārēji dalībvalstis ir aicinātas uzsvērt komunikācijas un redzamības nozīmīgumu un izskaidrot tās piemērošanu, izmantojot atbilstošus kanālus, piemēram, tīmekļa lapas, tikšanās ar ieinteresētajām personām, sociālos medijus un informācijas brošūras par ES finansējumu.

Kompetentie Komisijas dienesti nodrošinās, ka piemērojamie komunikācijas un redzamības noteikumi tiek arī sistemātiski iekļauti to komunikācijā par vispārējām vai konkrētu programmu finansējuma iespējām.

Vai pastāv atkāpes no šā vispārējā pienākuma?

Atkarībā no programmas varētu būt daži ar konkrētu politiku saistīti pielāgojumi. Ja pastāv atšķirīgi noteikumi, Komisija tos atspoguļos savos dažādajos konkrētās politikas uzaicinājuma dokumentos vai norādījumu dokumentos pieteikumu iesniedzējiem un ES finansējuma saņēmējiem.

Kur ir atrodami paraugprakses piemēri iedvesmai?

Programmu ietvaros mēs veicinām paraugprakses apmaiņu, ciktāl tas iespējams, piemēram, tīklu un ieinteresēto personu sanāsmēs, kā arī starp programmām un dienestiem. Komisija 2021. gadā atklāja [INFORM EU](#) — visaptverošo tīklu visām ieinteresētajām personām, kas iesaistītas komunikācijā par dalītā pārvaldībā esošām programmām. *INFORM EU* ļauj komunikatoriem no dalībvalstīm un reģioniem apmainīties ar paraugpraksi un veicināt zinātību ES programmu komunikācijas un redzamības jomā.

3.2. Atsaukšanās uz ES prioritātēm

Kā Komisija praksē saredz saikni starp prasībām un ES politiskajām prioritātēm? Vai saiknei starp prasībām un ES politiskajām prioritātēm nevajadzētu būt dabiskam pienākumam, ne tikai iespējai? Kas tiek gaidīts no ES finansējuma saņēmējiem?

Ikvienā ES programmā tiek īstenotas ES politiskās prioritātes. Ir svarīgi, lai ES finansējuma saņēmēji atsauktos uz šīm prioritātēm ne tikai to projektu darbībās, bet arī to komunikācijas darbībās, lai parādītu, kā to projekts veicina to īstenošanu. Tas nozīmē, ka ir jārada pareizais vispārējais priekšstats. Lai palīdzētu to sasniegt, mēs mudinām dalībvalstis maksimāli pilnvērtīgi izmantot esošos vēstījumus un informatīvo materiālu par ES un tās prioritātēm.

Kur ES finansējuma saņēmēji var atrast vēstījumus un informatīvo materiālu par ES un tās prioritātēm?

Turpmāk ir sniegti daži ieteikumi par attiecīgajiem politiskajiem dokumentiem kopā ar informācijas un komunikācijas materiāliem, kas var atbalstīt dalībvalstu komunikāciju par ES. Dalībvalstu komunikatori tiek jo īpaši mudināti pēc iespējas labāk izmantot Komisijas komunikatoru portālu, kurš izveidots 2020. gadā un kurā ir pieejams plašs komunikācijas un redakcionālās plānošanas līdzekļu klāsts. Saites uz pamatinformāciju un materiāliem, kas ir īpaši svarīgi, cita starpā ir šādas:

- [jauna stratēģiskā programma 2019.–2024. gadam](#), ko ES līderi pieņēma Rumānijas pilsētā Sibiu 2019. gada maijā;
- [kopējas likumdošanas prioritātes 2021. gadam un kopēji politikas mērķi un prioritātes 2021.–2024. gadam](#);
- [Eiropas Komisijas prioritātes](#);
- [Eiropas Savienības atveseļošanas stāsti](#);
- [NextGenerationEU \(NextGenEU\)](#) kampaņa — Komisija 2021. gada pavasarī uzsāka korporatīvo komunikācijas kampaņu, kurā tiek sniegti vēstījumi, stāsti un dažādi materiāli visās ES valodās, kas atspoguļo virzību uz atveseļošanu un pāreju uz zaļu, digitālu un noturīgu ES; Komisija mudina dalībvalstis un citus ES finansējuma saņēmējus tos izmantot pēc iespējas plašāk;
- [ANM](#);
- [Drošas Covid-19 vakcīnas eiropiešiem](#);
- [Eiropas Komisijas ziņu lapas](#);
- [Eiropas Komisijas audiovizuālais portāls](#);
- [Eiropas Savienības sociālo mediju kanāli](#);
- [Eiropas Komisijas mācību stūrītis](#).

3.3. Iesaistīšanās īpašās komunikācijas darbībās (atkarībā no programmas)

Kādas ir šīs īpašās komunikācijas darbības?

Šīs darbības katrā programmā var būt atšķirīgas. Tās var būt atkarīgas no saņemtā finansējuma vērtības vai konkrētā konteksta, atspoguļojot nepieciešamo samērīgumu. Starp tām var būt, piemēram:

- detalizēta komunikācijas un informācijas izplatīšanas plāna sagatavošana;
- noteikumi par digitālo komunikāciju un informatīvie materiāli;
- uzsākšanas pasākumu organizēšana;
- attiecības ar medijiem;
- informācijas stendu, plāksņu vai citu drukātu vai elektronisku paziņojumu izvietošana;
- projektu rezultātu publicēšana.

Lai uzzinātu sīkāku informāciju, ES finansējuma saņēmējiem ieteicams iepazīties ar programmas juridisko pamatu, uzaicinājuma dokumentiem un piemērojamo finansēšanas nolīgumu ⁽²⁾, kas noslēgts ar Komisiju.

3.4. ES emblēmas attēlošana pareizi un pamanāmi

Kas tieši tiek gaidīts?

ES emblēma ir pats svarīgākais vizuālais zīmols, ko izmanto, lai apliecinātu ES finansējuma izcelsmi un nodrošinātu tā redzamību. Tai jābūt attēlotai pareizi un pamanāmi. Papildus ES emblēmai nedrīkst izmantot nekādu citu vizuālu identitāti vai logotipu, kas izceltu ES atbalstu, ja vien tas nav saskaņots ar piešķirēju iestādi. Parasti ES emblēmu un finansējuma paziņojumu attēlo šādi:

Mūsu sīki izstrādātās vadlīnijas par ES emblēmas izmantošanu ir pieejamas [šeit](#).

⁽²⁾ Piemēram, [korporatīvā dotāciju nolīguma paraugā](#) ir aprakstīti dažādie komunikācijas noteikumi un iespējas, konkrētāk, tā 17. pantā (komunikācija, informācijas izplatīšana un redzamība) un 5. pielikumā (īpaši noteikumi par komunikāciju, informācijas izplatīšanu un redzamību).

Vai ir kādi īpaši gadījumi?

Attiecībā uz ANM finansējuma paziņojums ir nedaudz atšķirīgs:

Attiecībā uz *Interreg* vārdam “Interreg” jābūt blakus ES emblēmai kopā ar finansējuma paziņojumu:

Šīs variācijas ir noteiktas attiecīgajos tiesību aktos.

Vai ES finansējuma saņēmējiem ir iespēja lejupielādēt ES emblēmu? Vai ir kāda centrālā vieta, no kuras var lejupielādēt visus reklāmkarogus/logotipus?

Jā. ES finansējuma saņēmēji var lejupielādēt ES emblēmu un finansējuma paziņojumu visās oficiālajās ES valodās un dažās trešo valstu valodās, pateicoties jaunam [lejupielādes centram](#), ko izveidojusi Komisija. Tas darbojas arī attiecībā uz nedaudz atšķirīgajiem ANM un *Interreg* finansējuma paziņojumiem.

Vai ES emblēmai var pievienot — un vai to var aizstāt ar — konkrētas programmas logotipu?

Nē, saskaņā ar noteikumiem tas nav iespējams. Tomēr ir gadījumi, kad līdztiesīgais likumdevējs ir (atkārtoti) ieviesis konkrētas programmas logotipu programmas juridiskajā pamatā, konkrēti attiecībā uz *LIFE* programmu un programmu “Radošā Eiropa” — *MEDIA*.

Jautājumu gadījumā lūdzam rakstīt uz e-pasta adresi COMM-VISUAL-IDENTITY@ec.europa.eu.

Vai ir atļauts kopā ar ES emblēmu izmantot valsts logotipus?

Jā. Noteikumi paredz ES atbalsta atzīšanu, pareizi un pamanāmi attēlojot ES emblēmu, taču dalībvalsts un/vai citu partneru finansiālā atbalsta un iesaistes gadījumā to logotipus, protams, var attēlot, lai uzsvērtu to attiecīgo atbalstu un iesaisti.

Ja emblēma ir izvietota kopā ar citiem logotipiem (piemēram, finansējuma saņēmēju vai sponsoru logotipiem), ES emblēmai jābūt izvietotai vismaz tikpat redzamā un izceltā veidā kā pārējiem logotipiem un jābūt vismaz tādā pašā izmērā kā lielākais no pārējiem logotipiem.

Jaunajā [lejupielādes centrā](#), kurā pieejami vizuālie elementi, ir ietvertas arī veidnes ar tukšām vietām šādiem papildinošiem logotipiem.

Plašāka informācija ir atrodama mūsu [sīki izstrādātajās pamatnostādnēs](#) par ES emblēmas izmantošanu 2021.–2027. gada programmām.

Kā šie jaunie noteikumi ietekmēs komunikācijas kampaņas partnervalstīs, kurām jau ir savi zīmoli? Piemēram, *EU4Georgia*, “MovingForwardTogether” Ukrainā utt.?

Finansējuma saņēmējiem ir jāatzīst ES atbalsts, izvietojot ES emblēmu un ES finansējuma paziņojumu. Tāds ir pamatnoteikums. Tomēr korporatīvos un vizuālos elementus no notiekošām komunikācijas kampaņām partnervalstīs, piemēram, *EU4Georgia*, “MovingForwardTogether” Ukrainā utt., var saglabāt.

Lai saņemtu papildinformāciju, lūdzam rakstīt uz e-pastu COMM-VISUAL-IDENTITY@ec.europa.eu.

3.5. Tāda vienkārša finansējuma paziņojuma izvietošana, kurā pieminēts ES atbalsts

Kas tieši tiek gaidīts? Vai Eiropas Komisija nodrošinās saskaņotu logotipu/emblēmu un finansējuma paziņojumu, ko dalībvalstis var izmantot savās komunikācijas darbībās?

Tiek gaidīts, ka ES finansējuma saņēmēji izvietos vienkāršu finansējuma paziņojumu, kurā pieminēts ES atbalsts. Finansējuma paziņojumu “Finansē Eiropas Savienība” vai “Līdzfinansē Eiropas Savienība” vienmēr raksta nesaīsināti, vietējā valodā un novieto blakus emblēmai.

**Funded by
the European Union**

**Co-funded by
the European Union**

Lūdzam skatīt mūsu [sīki izstrādātās vadlīnijas](#) par ES emblēmas izmantošanu.

Attiecībā uz ANM finansējuma paziņojums ir nedaudz atšķirīgs: “Finansē Eiropas Savienība — NextGenerationEU”. Attiecībā uz *Interreg* vārdam “Interreg” jābūt blakus ES emblēmai kopā ar finansējuma paziņojumu.

**Funded by the
European Union**
NextGenerationEU

Interreg

**Co-funded by
the European Union**

Ir pieejama jauna zīmolu grāmata par dalītas pārvaldības fondiem, kas ir noderīga arī attiecībā uz citām programmām.

Kāds ir Atvaseļošanas un noturības mehānisma / *NextGenerationEU* finansējuma paziņojums?

ANM nosaka īpašu finansējuma paziņojumu: “Finansē Eiropas Savienība — *NextGenerationEU*”. Juridiski nav paredzētas citas variācijas. Šis finansējuma paziņojums ir pieejams lejupielādei vizuālo elementu lejupielādes centrā.

Vai ES finansējuma saņēmējiem ir iespēja lejupielādēt ES emblēmu un finansējuma paziņojumu?

Jā. ES finansējuma saņēmēji var lejupielādēt ES emblēmu un finansējuma paziņojumu visās oficiālajās ES valodās un dažās trešo valstu valodās no [vizuālo elementu lejupielādes centra](#).

Vai finansējuma paziņojumu var mainīt?

Nē. Vienīgais atļautais finansējuma paziņojums ES atbalsta atzīšanai ir “Finansē Eiropas Savienība” vai “Līdzfinansē Eiropas Savienība”, ja vien programmas tiesību akts neparedz citādi, kā tas ir attiecībā uz ANM, *NextGenerationEU* un *Interreg*.

Vai finansējuma paziņojumu un ES emblēmu var izmantot atsevišķi? Vai var izmantot minimālistisku pieeju, kad organizējošā valdība izmanto arī minimālu pieeju, piemēram, izmantojot tikai logotipu, bet nenorādot “Finansējusi Eiropas Savienība”? Vai tas var būt pieņemami attiecībā uz ziņojumiem sociālajos medijos, īsfilmas u. tml.?

Saskaņā ar noteikumiem ES emblēmai un finansējuma paziņojumam vienmēr jābūt norādītiem kopā, un tos nedrīkst nošķirt. Abi ir svarīgi, lai atzītu ES atbalstu.

Vai finansējuma paziņojumam var pievienot programmas nosaukumu?

Nē. Programmas nosaukumu var pievienot tikai gadījumos, kad tas ir skaidri paredzēts programmas juridiskajā pamatā. Piemēram, tā tas ir ANM gadījumā, kur finansējuma paziņojums ir “Finansē Eiropas Savienība — *NextGenerationEU*”, vai *Interreg* gadījumā.

Vai vienu un to pašu finansējuma paziņojumu var izvietot divās dažādās valodās?

Jā. Ja tas ir atbilstoši konkrētā divvalodu vietējā kontekstā, tad tas ir iespējams. Skatiet arī pamatnostādnes par ES emblēmu.

Vai var izmantot frāzi “Līdzfinansē/Finansē ES”?

Nē, frāzei “Eiropas Savienība” vienmēr jābūt rakstītai nesaīsināti.

Vai tomēr var pieminēt programmas nosaukumu sociālo mediju tēmturos vai citā informatīvajā materiālā?

Jā, protams. To pat ir ieteicams darīt, jo īpaši tādu programmu gadījumā, kuras gūst plašu atsaucību sabiedrībā un atspoguļo atpazīstamu ES apakšzīmolu.

Vai var izvietot sponsoru/partneru logotipus (piemēram, attiecībā uz trasta fondiem, ko finansē citi līdzekļu devēji)?

Jā. Citu (finansējuma) partneru logotipus, protams, var izvietot, lai atzītu partneru attiecīgo atbalstu. Tomēr tie nedrīkst būt garāki par ES emblēmu.

Kā rīkoties, ja finansējuma saņēmējs ir saņēmis finansējumu no vairākām programmām? Vai tam ir jāizvieto ES emblēma un finansējuma paziņojums par katru programmu, vai arī pietiek ar vienu emblēmu un paziņojumu?

Vienkārša korporatīvā ES finansējuma gadījumā nav nepieciešams izvietot vairākas emblēmas un paziņojumus. Mērķis ir izvairīties no apjukumu radošām situācijām, kādas bijušas iepriekš, kad vienuviet tika izvietoti vairāki informācijas stendi ar atsaucēm uz dažādiem finansējuma avotiem. Tagad pietiek ar vienu informācijas stendu vai plāksni, uz kuras norādīta ES emblēma un finansējuma paziņojums. Sīkāku informāciju skatīt konkrētās programmas noteikumos un norādījumos.

Kā ir gadījumā, ja finansējuma saņēmējs ir saņēmis finansējumu vairāk nekā vienam projektam? Vai tam ir jāizvieto ES emblēma un finansējuma paziņojums par katru projektu, vai arī pietiek ar vienu emblēmu un paziņojumu?

ES redzamība ir jānodrošina attiecībā uz katru atbalstīto projektu, pamanāmi un pareizi attēlojot ES emblēmu un finansējuma paziņojumu.

Vai šis pienākums attiecas uz vispārējiem popularizēšanas pasākumiem, ko veic valsts iestādes?

Visam iepriekš minētajam mērķis ir atzīt ES atbalstu, arī valsts komunikācijas un popularizēšanas pasākumos saistībā ar ES finansētām programmām un projektiem. Dalībvalstīm (un citiem partneriem) var būt arī spēkā esoši papildinoši vietējie tiesību akti, kas reglamentē komunikāciju par to finansiālo ieguldījumu un tā redzamību. Sīkāku informāciju skatīt arī programmas juridiskajā pamatā un finansēšanas nolīgumā.

3.6. Pareizas informācijas izmantošana

Ko tieši tas nozīmē? Kā var izvairīties no maldinošas informācijas norādīšanas?

Laikā, kad dezinformācija un nepatiesas informācijas sniegšana ir plaši izplatīta, ir svarīgi, lai ES finansējuma saņēmējiem tiktu atgādināts par pareizas informācijas izmantošanu un lai viņiem būtu juridisks pienākums to darīt. Praksē tas var nozīmēt, ka, komunikācijā par ES tie izmanto ar ES saistītu informāciju tikai no oficiāliem vai citiem uzticamiem avotiem. Attiecībā uz informāciju, kas saistīta ar projektiem, tiem ir jānodrošina, ka informācija ir faktiski pareiza un nav tīši maldinoša.

3.7. Piešķirējas iestādes / ES iesaistīšana komunikācijā (atkarībā no programmas)

Dažādos programmu tiesību aktos un piemērojamos finansēšanas nolīgumos ir ietverti noteikumi par to, kad un kā komunikācijā iesaistīt ES. Piemēram:

Tieša pārvaldība — Korporatīvā dotāciju nolīguma parauga 17. panta 1. punkts attiecībā uz tieši pārvaldītām programmām

Pirms finansējuma saņēmēji iesaistās komunikācijas vai informācijas izplatīšanas darbībās, kurās paredzams plašs atspoguļojums medijos, tiem jāinformē piešķirēja iestāde.

Dalīta pārvaldība — Kopīgo noteikumu regulas 50. panta 1. punkta e) apakšpunkts:

Komunikācijas pasākums jāorganizē attiecībā uz stratēģiski svarīgām darbībām un darbībām, kuru kopējās izmaksas pārsniedz 10 000 000 EUR. Šādos pasākumos savlaicīgi jāiesaista Komisija un atbildīgā vadošā iestāde.

Vai pastāv juridisks pienākums informēt ES par projektiem, kam ir plašs atspoguļojums medijos?

Tiešas pārvaldības gadījumā ES ir jāinformē pirms iesaistīšanās komunikācijas vai informācijas izplatīšanas pasākumā, kam ir paredzams plašs atspoguļojums medijos (sk. CMGA 17. panta 1. punktu). Tā var būt piešķirēja iestāde un papildus arī Komisijas pārstāvniecība vai ES delegācija valstī, kurā notiek projekts.

Dalītas pārvaldības gadījumā minimālā prasība, kas noteikta KNR 50. panta 1. punkta e) apakšpunktā, ir tāda, ka par stratēģiskas nozīmes darbībām un darbībām, kuru kopējās izmaksas pārsniedz 10 miljonus EUR, attiecīgā gadījumā organizē informatīvu pasākumu vai aktivitāti un savlaicīgi iesaista Komisiju un atbildīgo vadošo iestādi. Tas nozīmē, ka tās ir jāinformē par gaidāmajām redzamības darbībām jau agrīnā plānošanas posmā.

ANM regulā dalībvalstis un Komisija ir aicinātas iesaistīties kopīgās komunikācijas darbībās. Tāpēc Komisija mudina dalībvalstis iekļaut to stratēģiskajā komunikācijā kopīgas darbības ar pašu Komisiju un tās pārstāvniecībām. Pārstāvības biroji dalībvalstīs ir kā Komisijas balss uzņēmējā valstī un tāpēc var darboties kā vienots kontaktpunkts. Dalībvalstis ir arī aicinātas saskaņoti ar Komisiju atlasīt no to atvēršanas un noturības plāna projektus, kurus tās plāno popularizēt un par kuriem tās plānot aktīvāk komunicēt.

Kāda ir pārstāvniecību loma un sadarbība ar valsts iestādēm?

Eiropas Komisijas pārstāvniecībām dalībvalstīs ir plašas zināšanas un pieredze komunikācijā par Eiropas Savienību. Dalībvalstīs tiek mudinātas informēt un aktīvi iesaistīt pārstāvniecības konkrētu programmu un projektu komunikācijas darbībās savā valstī. Pārstāvniecību vadītājiem ir būtiska loma politisko aprindu sasniegšanā; Komisijas Eiropas pusgada amatpersonas intensīvi strādā ar ANM, kohēzijas politikas fondiem un citiem ES fondiem; komunikācijas grupām ir svarīga loma plaša ieinteresēto personu loka sasniegšanā, un vietējās preses grupas palīdz uzrunāt sabiedrību kopumā ar mediju starpniecību. Koordinācija tiek nodrošināta arī ar *INFORM EU* tīkla starpniecību (*INFORM EU* ir ES mēroga tīkls, kurā apvienojušās par komunikācijas amatpersonas, kas atbild par informēšanu par dalītā pārvaldībā esošām ES un dalībvalstu investīcijām no lielākajiem ES fondiem, piemēram, Eiropa Reģionālās attīstības fonda, Taisnīgas pārkārtošanās fonda, Kohēzijas fonda un Eiropa Sociālā fonda Plus).

Trijos tiesību aktos ir skaidri minēta pārstāvniecību un Eiropas Parlamenta biroju kā dalībvalstu potenciālo komunikācijas partneru loma.

Kopīgo noteikumu regula

IV SADAĻA

UZRAUDZĪBA, IZVĒRTĒŠANA, KOMUNIKĀCIJA UN REDZAMĪBA

I NODAĻA

Uzraudzība

48. pants

Komunikācijas darbinieki un tīkli

1. *Katra dalībvalsts norāda komunikācijas koordinātoru attiecībā uz redzamības, pārredzamības un komunikācijas aktivitātēm saistībā ar atbalstu no fondiem, tostarp programmām, uz kurām attiecas mērķis “Eiropas teritoriālā sadarbība” (Interreg), ja vadošā iestāde atrodas minētajā dalībvalstī. Komunikācijas koordinātoru var iecelt 71. panta 6. punktā definētās struktūras līmenī, un tas koordinē komunikācijas un redzamības pasākumus visās programmās.*

Komunikācijas koordinātors redzamības, pārredzamības un komunikācijas aktivitātēs iesaista šādas struktūras:

- a) *Eiropas Komisijas pārstāvniecības un Eiropas Parlamenta birojus dalībvalstīs, kā arī Europe Direct informācijas centrus un citus attiecīgus tīklus, izglītības un pētniecības organizācijas;*
  - b) *citus attiecīgus partnerus, kas minēti 8. panta 1. punktā.*
2. *Katra vadošā iestāde norāda komunikācijas koordinātoru katrai programmai.*

Komunikācijas koordinātors var būt atbildīgs par vairākām programmām.

3. *Komisija uztur tīklu, kurā ietilpst komunikācijas koordinātori, komunikācijas darbinieki un Komisijas pārstāvji, nolūkā apmainīties ar informāciju par redzamības, pārredzamības un komunikācijas aktivitātēm.*

[Tehniskā atbalsta instruments](#)

**II NODAĻA
TEHNISKAIS ATBALSTS**

10. pants

**Informācija Eiropas Parlamentam un Padomei un
komunikācija par sadarbības un atbalsta plāniem**

3. Komisija var iesaistīties komunikācijas darbībās, tostarp kopīgās komunikācijas darbībās sadarbībā ar attiecīgajām valsts iestādēm un Eiropas Parlamenta un Komisijas pārstāvniecības birojiem attiecīgajā dalībvalstī, lai nodrošinātu Savienības finansējuma redzamību atbalsta pasākumiem, kas paredzēti sadarbības un atbalsta plānos. Komisija savā tīmekļa vietnē publicē apstiprināto tehniskā atbalsta pieprasījumu sarakstu un to regulāri atjaunina. Komisija regulāri informē Eiropas Parlamenta un Komisijas pārstāvniecības birojus par projektiem attiecīgajās dalībvalstīs.

**IV NODAĻA
PĀREJAS UN NOBEIGUMA NOTEIKUMI**

18. pants

Informācija, komunikācija un publicitāte

2. Komisija rīko informācijas un komunikācijas pasākumus saistībā ar instrumentu, saistībā ar darbībām, ko veic saskaņā ar instrumentu, un saistībā ar iegūtajiem rezultātiem, tostarp attiecīgā gadījumā un ar valstu iestāžu piekrišanu izmantojot kopīgas komunikācijas darbības sadarbībā ar valsts iestādēm un Eiropas Parlamenta un Komisijas pārstāvniecības birojiem attiecīgajā dalībvalstī.

[Atveselošanas un noturības mehānisms](#)

**VIII NODAĻA
KOMUNIKĀCIJA UN NOSLĒGUMA NOTEIKUMI**

34. pants

Informācija, komunikācija un publicitāte

3. Komisija rīko informācijas un komunikācijas pasākumus saistībā ar mehānismu, saistībā ar darbībām, ko veic saskaņā ar mehānismu, un saistībā ar iegūtajiem rezultātiem. Komisija attiecīgā gadījumā informē Eiropas Parlamenta pārstāvniecības birojus par savām darbībām un iesaista tos minētajās darbībās. Mehānismam piešķirtie finanšu resursi veicina arī korporatīvo komunikāciju par Savienības politiskajām prioritātēm, ciktāl šīs prioritātes saistītas ar 4. pantā minētajiem mērķiem.

3.8. Atcerieties, ka ar komunikāciju un redzamību saistītie izdevumi parasti ir daļa no attiecināmajām izmaksām

Kāda veida ar komunikāciju un redzamību saistītie izdevumi ir attiecināmās izmaksas?

Izdevumi, kas saistīti ar komunikāciju un redzamību, ir daļa no darbības un principā ir attiecināmās izmaksas ES finansējuma saņemšanai ar nosacījumu, ka tie atbilst atbilstības kritērijiem, kā tas ir attiecībā uz jebkurām citām izmaksām, kas rodas saistībā ar darbību. Sīki izstrādāti noteikumi ir noteikti attiecīgajā līgumiskajā dokumentā (piemēram, dotāciju nolīgumā).

Saskaņā ar ANM atbilstīgas iekļaušanai valsts atvēršanas un noturības plānā ir tikai komunikācijas izmaksas, kas tieši saistītas ar pasākumu. Piemēram, renovācijā, kuras mērķis ir uzlabot dzīvojamo ēku energoefektivitāti, shēmas publiskās reklamēšanas izmaksas būtu attiecināmas kā daļa no pasākuma vispārējā izmaksu aprēķina.

3.9. Tiesību izmantot informatīvos materiālus piešķiršana ES

Ko tieši tas nozīmē? Ja ES finansējuma saņēmējs sagatavo informatīvo materiālu, piemēram fotoattēlus, videoklipus, atsauksmes vai preses materiālu, vai Eiropas Komisija to var izmantot?

Visās programmās un pārvaldības veidos ES / piešķirējai iestādei ir tiesības izmantot ES finansējuma saņēmēju sagatavoto informatīvo materiālu. Šīs tiesības piešķir ar neekskluzīvu un neatsaucamu licenci bez autoratlīdzības. ES finansējuma saņēmējs paliek informatīvā materiāla īpašnieks un ir pilnībā atbildīgs par visu nepieciešamo licenci un atļauju nokārtošanu šajā nolūkā. Dažās programmās var būt atkāpes no šā noteikuma, tāpēc tas, kāda ir izmantošanas tiesību konkrētā darbības joma, ir jānoskaidro atbilstošajā tiesību aktā un finansēšanas nolīgumā.

Kā tiek definēts "informatīvais materiāls", par kuru piešķir licenci?

Licence aptver tiesības izmantot nesensitīvu informāciju saistībā ar darbību, kā arī materiālu un dokumentiem, kas saņemti no finansējuma saņēmējiem, informēšanas, komunikācijas un publicitātes nolūkos darbības laikā vai pēc tam. Tie var būt, piemēram, kopsavilkumi publicēšanai vai audiovizuālais materiāls papīra vai elektroniskā formā pilnībā vai daļēji. Izmantošanas tiesību konkrētā darbības joma ir definēta finansēšanas nolīgumā.

Kur ir atrodami attiecīgie noteikumi?

Precīza licences darbības joma ir definēta attiecīgajā finansēšanas nolīgumā, parasti nolīguma vispārējā sadaļā par intelektuālā īpašuma tiesībām un daļā par redzamību.

Cik tas izmaksā?

Izmaksas ir atšķirīgas atkarībā no avota. Piemēram, attiecībā uz fotoattēliem to var pārbaudīt populārās fotoattēlu krājumu platformās, tādās kā *Fotolia*, *Shutterstock* un *Getty Images*. Ņemiet vērā, ka internetā ir pieejams liels daudzums materiālu, par kuriem nav jāmaksā autoratlīdzība. Tāpat arī jāņem vērā, ka finansējuma saņēmējiem ir pienākums iesniegt visu to izmantoto iepriekš pastāvošo tiesību sarakstu.

Vai šīs licences izmaksas var segt no ES finansējuma?

Principā jā, kā daļu no komunikācijas un redzamības attiecināmajām izmaksām, kas ir daļa no darbības. Parasti tas ir noteikts katras programmas finansēšanas noteikumos.

Kurš var izmantot ES finansējuma saņēmēju sagatavoto informatīvo materiālu?

Licence tiek piešķirta vienīgi piešķirējai iestādei, kas var izlemt par tās izmantošanu saskaņā ar piemērojamiem tiesību aktiem un finansēšanas nolīgumiem. Cita starpā tas var ietvert iespēju ES finansējuma saņēmēju sagatavoto informatīvo materiālu darīt pieejamu citām ES iestādēm un dalībvalstīm. Turpmāk ir izklāstītas attiecīgās tiesību normas par tieši pārvaldītām programmām (CMGA), daļēti pārvaldītām programmām (KNR) un ANM finansēšanas nolīgumu.

Tieši pārvaldītas programmas: Korporatīvā dotāciju nolīguma parauga 16. panta 3. punkts

CMGA 16. panta 3. punkts. Piešķirējas iestādes izmantošanas tiesības informācijas, komunikācijas un publicitātes nolūkos

Piešķirējai iestādei ir tiesības izmantot informāciju, kas nav sensitīva un kas attiecas uz pasākumu, kā arī materiālus un dokumentus, kas saņemti no saņēmējiem (jo īpaši kopsavilkumus publicēšanai, nodevumus, kā arī jebkuru citu materiālu, piemēram, attēlus vai audiovizuālo materiālu papīra vai elektroniskā formātā) informācijas, komunikācijas un publicitātes vajadzībām gan pasākuma laikā, gan pēc tam.

Tiesības izmantot saņēmēju materiālus, dokumentus un informāciju tiek piešķirtas kā bezatlīdzības, vienkārša un neatsaucama licence, kas ietver šādas tiesības:

- a) izmantošana saviem mērķiem (jo īpaši padarot tos pieejamus personām, kas strādā to piešķirējas iestādes vai jebkura cita ES dienesta labā (tostarp iestādēs, struktūrās, birojos, aģentūrās utt.), vai ES dalībvalsts iestādē vai struktūrā; to vai to daļu kopēšana vai reproducēšana neierobežotā skaitā un paziņošana ar preses informatīvo dienestu starpniecību;*
- b) izplatīšana sabiedrībai (jo īpaši publicējot drukātā, elektroniskā vai digitālā formātā, publicējot internetā kā lejupielādējamu vai lejupneielādējamu datni, pārraidot jebkurā kanālā, publiski izrādot vai prezentējot, paziņojot ar preses informācijas dienestu starpniecību vai iekļaujot plaši pieejamās datubāzēs vai sarakstos);*
- c) rediģēšana vai pārstrādāšana (arī saīsināšana, apkopošana, citu elementu (piemēram, metadatu, apzīmējumu, citu grafisku, vizuālu, audio vai teksta elementu) ievietošana, daļu (piemēram, audiodatņu vai videodatņu) izņemšana, sadalīšana daļās, izmantošana kompilācijās);*
- d) tulkošana;*
- e) glabāšana papīra, elektroniskā vai citā formātā,*
- f) arhivēšana saskaņā ar piemērojamiem dokumentu pārvaldības noteikumiem un*

- g) tiesības pilnvarot trešās personas rīkoties tās vārdā vai piešķirt trešām personām apakšlicenci b), c), d) un f) apakšpunktā minētajiem izmantošanas veidiem, ja tas vajadzīgs piešķirējas iestādes informācijas, komunikācijas un publiskošanas darbībām.

Izmantošanas tiesības tiek piešķirtas uz visu attiecīgo rūpniecisko vai intelektuālā īpašuma tiesību spēkā esības laiku.

Ja materiāliem vai dokumentiem ir piemērojamas personiskās tiesības vai trešo personu tiesības (tostarp intelektuālā īpašuma tiesības vai fizisko personu tiesības uz viņu tēlu un balsi), saņēmējiem jānodrošina, ka viņi izpilda savus pienākumus saskaņā ar šo Nolīgumu (jo īpaši iegūstot nepieciešamās licences un tiesību subjektu atļaujas).

Attiecīgā gadījumā piešķirēja iestāde iekļaus šādu informāciju:

“© – [gads] – [autortiesību īpašnieka nosaukums]. Visas tiesības aizsargātas. Licencēts [piešķirējas iestādes nosaukums] ar nosacījumiem.”

Dalīta pārvaldība: Kopīgo noteikumu regula

49. pants

Vadošās iestādes pienākumi

6. Vadošā iestāde nodrošina, ka komunikācijas un redzamības materiāli, tostarp saņēmēju līmenī, pēc pieprasījuma tiek darīti pieejami Savienības iestādēm, struktūrām, birojiem vai aģentūrām un ka Savienībai tiek piešķirta neekskluzīva un neatsaucama licence bez autoratlīdzības saskaņā ar IX pielikumu izmantot šādus materiālus un visas ar tiem saistītās iepriekš pastāvējušās tiesības. Tas nerada ievērojamas papildu izmaksas vai ievērojamu administratīvo slogu nedz saņēmējiem, nedz vadošajai iestādei.

IX pielikums

2. Intelektuālā īpašuma tiesību licence, kas minēta 49. panta 6. punktā, piešķir Savienībai vismaz šādas tiesības:
- 2.1 iekšēji lietot komunikācijas un redzamības materiālus, t. i., tiesības tos reproducēt, kopēt un darīt pieejamus Savienības iestādēm un aģentūrām, dalībvalstu iestādēm, un to darbiniekiem
  - 2.2 ar jebkādiem līdzekļiem un jebkādā formā pilnīgi vai daļēji reproducēt komunikācijas un redzamības materiālus;
  - 2.3 publiskot komunikācijas un redzamības materiālus, izmantojot visus saziņas līdzekļus;
  - 2.4 publiski izplatīt visu veidu komunikācijas un redzamības materiālus (vai to kopijas);
  - 2.5 glabāt un arhivēt komunikācijas un redzamības materiālus;
  - 2.6 piešķirt trešām personām apakšlicenci par tiesībām izmantot komunikācijas un redzamības materiālus.

Attiecībā uz ANM finansēšanas nolīguma 10.6. pantā “Informācijas publicēšana, ES finansējuma redzamība un izmantošanas tiesības” ir noteikts: “Dalībvalsts piešķir Komisijai tiesības bez maksas izmantot informatīvos materiālus, kas saistīti ar ANP [atvērto] plānu.”

Vai informatīvie materiāli, jo īpaši fotoattēli, no projektiem/programmām ir pieejami centralizēti?

Kopš 2018. gada novembra visiem Komisijas dienestiem ir obligāti jāizmanto Eiropas Komisijas audiovizuālās bibliotēkas centrālais depoziatorijs.

3.10. Rēķināšanās ar finanšu samazinājumiem gadījumā, ja netiek ievērotas prasības

Kur ir atrodams šis noteikums?

Korporatīvā dotāciju nolīguma paraugs

17. panta 5. punkts

Pienākumu nepildīšanas sekas

Ja saņēmējs nepilda kādu no saviem šajā pantā noteiktajiem pienākumiem, dotāciju var samazināt (skatīt 28. pantu).

Šāda neizpilde var arī radīt situāciju, kad ir jāveic citi 5. nodaļā minētie pasākumi.

28. pants

Dotācijas samazinājums

28.1. Nosacījumi

Piešķirēja iestāde — izbeidzot saņēmēja dalību, veicot galīgo maksājumu vai pēc tam — var samazināt dotāciju saņēmējam, ja:

- a) saņēmējs (vai persona, kurai ir pārstāvības, lēmumu pieņemšanas vai kontroles pilnvaras, vai persona, kas ir būtiska dotācijas piešķiršanai/īstenošanai):*
  - i. ir izdarījis būtiskas kļūdas, pārkāpumus vai krāpšanu vai*
  - ii) saistībā ar šā Nolīguma izpildi vai līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas laikā ir pieļāvis pienākumu nopietnu neizpildi (tostarp nepienācīgi īstenojis pasākumu, nav izpildījis uzaicinājuma nosacījumus, ir iesniedzis nepatiesu informāciju, nav iesniedzis pieprasīto informāciju, attiecīgā gadījumā ir pārkāpis ētikas vai drošības principus utt.), vai*
- b) saņēmējs (vai persona, kurai ir pārstāvības, lēmumu pieņemšanas vai kontroles pilnvaras, vai persona, kas ir būtiska dotācijas piešķiršanai/īstenošanai) ir — saistībā ar citām ES dotācijām, kas tam piešķirtas saskaņā ar līdzīgiem nosacījumiem — izdarījis sistēmiskas vai atkārtotas kļūdas, pārkāpumus, krāpšanu vai pieļāvis pienākumu nopietnu neizpildi, tādējādi radot būtisku ietekmi uz šo dotāciju (skatīt 25. pantu).*

Samazinājuma summu aprēķina katram attiecīgajam saņēmējam un proporcionāli kļūdu, pārkāpumu, krāpšanas vai pienākumu neizpildes smagumam un ilgumam, pieņemtajam ES ieguldījumam piemērojot individuālu samazinājuma likmi.

28.2. Procedūra

Ja dotācijas samazināšana neizraisa atgūšanu, piešķirēja iestāde oficiāli paziņo koordinatoram vai attiecīgajam saņēmējam par samazināšanu, samazināmo summu un iemesliem. Koordinators

vai attiecīgais saņēmējs 30 dienu laikā pēc paziņojuma saņemšanas var iesniegt apsvērumus, ja tas nepiekrīt samazināšanai (maksājumu pārskatīšanas procedūra).

Ja dotācijas samazināšana izraisa atgūšanu, piešķirēja iestāde īsteno pretrunu procedūru, nosūtot 22. pantā minēto iepriekšējo informatīvo vēstuli.

28.3. Sekas

Ja piešķirēja iestāde samazina dotāciju, tā atņem samazinājuma summu un pēc tam aprēķina atmaksājamo summu (un vajadzības gadījumā veic atgūšanu; skatīt 22. pantu).

Kopīgo noteikumu regula

50. pants

Saņēmēju pienākumi

2. *Ja saņēmējs neizpilda 47. pantā (Savienības emblēma) vai šā panta 1. un 2. punktā noteiktos pienākumus un ja nav ieviesti korektīvie pasākumi, vadošā iestāde piemēro pasākumus, ņemot vērā proporcionalitātes principu, atceļot līdz pat 3 % no atbalsta no fondiem attiecīgajai darbībai.*

Kāda ir kārtība un praktiskās sekas dalībvalstīm gadījumā, ja šis pienākums netiek izpildīts? Kā tas tiks piemērots praksē?

Kā tas ir jebkuru citu līgumsaistību pārkāpuma gadījumā, ES finansējuma saņēmējiem, kas pārkāpj to pienākumus attiecībā uz komunikāciju un redzamību, var piemērot ES finansiālā ieguldījuma samazinājumu ar nosacījumu, kas tas ir noteikts programmai piemērojamos noteikumos. Norādījumus par praktisko piemērošanu plāno horizontālie dienesti, pamatojoties uz pieredzi un paraugpraksi vairākos ģenerāldirektorātos. Tomēr lēmums par atsevišķu samazinājumu ir atbildīgā kredītrīkotāja ziņā pēc katra gadījuma izvērtēšanas atsevišķi.

Kā Komisija novērtēs, vai līdzekļu saņēmēji ir izpildījuši savu komunikācijas pienākumu?

Lielākajā daļā programmu Komisija dienesti uzraudzīs un izvērtēs komunikāciju un redzamību tāpat kā citu programmas līgumsaistību izpildi.

Vai konkrētās finansēšanas nolīgumu sadaļās tiks sniegta precīzāka atsauce uz sankcijām?

Komisija nav iecerējusi izdot pamatnostādnes par metodiku pārkāpuma apmēra vai korekciju summas noteikšanai. Attiecībā uz KNR fondiem dalībvalstij saistībā ar korekcijām vajadzības gadījumā būtu jārīkojas tāpat kā attiecībā uz jebkurām citām finanšu korekcijām, ko piemēro saskaņā ar KNR 103. pantu par dalībvalstu finanšu korekcijām.

4. Jautājumi konkrēti par programmām

4.1. Kopīgo noteikumu regula

Kur ir atrodamas juridiskās prasības par redzamību un komunikāciju, kas izklāstītas [Kopīgo noteikumu regulā](#)?

III SADAĻA
PROGRAMMU VEIDOŠANA

I NODAĻA

Vispārīgi noteikumi par fondiem

22. pants

Programmu saturs

1. Katrā programmā izklāsta stratēģiju par programmas ieguldījumu politikas mērķu vai TPF konkrētā mērķa sasniegšanā un programmas rezultātu paziņošanu.
2. Programma sastāv no vienas vai vairākām prioritātēm. Katra prioritāte atbilst vienam politikas mērķim, TPF konkrētajam mērķim vai tehniskajai palīdzībai, ko īsteno, ievērojot 36. panta 4. punktu vai 37. pantu. Prioritāte var izmantot atbalstu no viena vai vairākiem fondiem, ja vien tā nesāņem atbalstu no TPF vai neattiecas uz tehnisko palīdzību, kas īstenoja ievērojot 36. panta 4. punktu vai 37. pantu. Prioritāte, kas atbilst politikas mērķim, sastāv no viena vai vairākiem konkrētiem mērķiem. Vienam un tam pašam politikas mērķim vai TPF konkrētajam mērķim var atbilst vairāk nekā viena prioritāte.

Attiecībā uz programmām, kas saņem atbalstu no AMIF, IDF un BMVI, programma izmanto atbalstu no viena fonda un ietver konkrētus mērķus, kā arī tehniskās palīdzības konkrētos mērķus.

3. Katrā programmā tiek izklāstīti šādi elementi:

(..)

- j) paredzētā pieeja attiecībā uz programmas komunikācijas un redzamības aspektiem, definējot tās mērķus, mērķauditoriju, saziņas kanālus, tostarp attiecīgā gadījumā informatīvo darbu sociālajos plašsaziņas līdzekļos, plānoto budžetu un attiecīgos uzraudzības un izvērtēšanas rādītājus;

III NODAĻA

Redzamība, pārredzamība un komunikācija

I iedaļa

Fondu sniegtā atbalsta redzamība

46. pants

Redzamība

Katra dalībvalsts nodrošina:

- a) atbalsta redzamību visās aktivitātēs, kas saistītas ar fondu atbalstītajām darbībām, īpašu uzmanību pievēršot stratēģiskas nozīmes darbībām;*
- c) komunikāciju ar Savienības iedzīvotājiem par fondu nozīmi un sasniegumiem, izmantojot vienotu tīmekļa portālu, kas nodrošina piekļuvi visām programmām, kurās iesaistīta attiecīgā dalībvalsts.*

47. pants

Savienības emblēma

Dalībvalstis, vadošās iestādes un saņēmēji, veicot redzamības, pārredzamības un komunikācijas aktivitātes, izmanto Savienības emblēmu saskaņā ar IX pielikumu.

48. pants

Komunikācijas darbinieki un tīkli

- 1. Katra dalībvalsts norāda komunikācijas koordinātoru attiecībā uz redzamības, pārredzamības un komunikācijas aktivitātēm saistībā ar atbalstu no fondiem, tostarp programmām, uz kurām attiecas mērķis "Eiropas teritoriālā sadarbība" (Interreg), ja vadošā iestāde atrodas minētajā dalībvalstī. Komunikācijas koordinātoru var iecelt 71. panta 6. punktā definētās struktūras līmenī, un tas koordinē komunikācijas un redzamības pasākumus visās programmās.*

Komunikācijas koordinātors redzamības, pārredzamības un komunikācijas aktivitātēs iesaista šādas struktūras:

- a) Eiropas Komisijas pārstāvniecības un Eiropas Parlamenta birojus dalībvalstīs, kā arī Europe Direct informācijas centrus un citus attiecīgus tīklus, izglītības un pētniecības organizācijas;*
  - d) citus attiecīgus partnerus, kas minēti 8. panta 1. punktā.*
- 2. Katra vadošā iestāde norāda komunikācijas koordinātoru katrai programmai. Komunikācijas koordinātors var būt atbildīgs par vairākām programmām.*
  - 3. Komisija uztur tīklu, kurā ietilpst komunikācijas koordinātori, komunikācijas darbinieki un Komisijas pārstāvji, nolūkā apmainīties ar informāciju par redzamības, pārredzamības un komunikācijas aktivitātēm.*

II iedaļa

Fondu apguves pārredzamība un informēšana par programmām

49. pants

Vadošās iestādes pienākumi

1. *Vadošā iestāde nodrošina, ka sešu mēnešu laikā pēc lēmuma par programmas apstiprināšanu ir izveidota tīmekļa vietne, kurā pieejama informācija par tās atbildībā esošajām programmām, kura aptver programmas mērķus, darbības, pieejamās finansēšanas iespējas un rezultātus.*
2. *Vadošā iestāde nodrošina, ka 1. punktā minētajā tīmekļa vietnē vai 46. panta b) punktā minētajā vienotajā tīmekļa portālā tiek publicēts grafiks attiecībā uz plānotajiem uzaicinājumiem iesniegt priekšlikumus, kas tiek atjaunināts vismaz trīs reizes gadā un kurā būtu iekļauti šādi indikatīvi dati:*
  - a) *ģeogrāfiskais apgabals, uz ko attiecas uzaicinājums iesniegt priekšlikumus;*
  - b) *attiecīgais politikas mērķis vai konkrētais mērķis;*
  - c) *atbalsttiesīgo pretendentu veids;*
  - d) *atbalsta kopējā summa attiecīgajā uzaicinājumā;*
  - e) *uzaicinājuma sākuma un beigu datums.*
3. *Vadošā iestāde to darbību sarakstu, kuras atlasītas atbalsta saņemšanai no fondiem, dara publiski pieejamu tīmekļa vietnē vismaz vienā no Savienības iestāžu oficiālajām valodām un atjaunina šo sarakstu vismaz reizi četros mēnešos. Katrai darbībai piešķir unikālu kodu. Sarakstā iekļauj šādu informāciju:*
  - a) *juridisko personu gadījumā — saņēmēja nosaukums — un publiskā iepirkuma gadījumā — darbuzņēmēja nosaukums;*
  - b) *ja saņēmējs ir fiziska persona — vārds un uzvārds;*
  - c) *EJZAF darbībām, kas saistītas ar zvejas kuģi — Savienības zvejas flotes reģistra identifikācijas numurs, kas minēts Komisijas Īstenošanas regulā (ES) 2017/218 (47);*
  - d) *darbības nosaukums;*
  - e) *darbības mērķis un gaidāmie vai faktiskie rezultāti;*
  - f) *darbības uzsākšanas datums;*
  - g) *darbības paredzamais vai faktiskais pabeigšanas datums;*
  - h) *darbības kopējās izmaksas;*
  - i) *attiecīgais fonds;*
  - j) *attiecīgais konkrētais mērķis;*
  - k) *Savienības līdzfinansējuma likme;*
  - l) *atrašanās vietas indikators vai ģeolokācijas dati par attiecīgo darbību un valsti;*
  - m) *mobilitājam darbībām vai darbībām, kas aptver vairākas darbības vietas — saņēmēja atrašanās vieta, ja saņēmējs ir juridiska persona, vai NUTS 2. līmeņa reģions, ja saņēmējs ir fiziska persona;*
  - n) *darbības intervences veids saskaņā ar 73. panta 2. punkta g) apakšpunktu.*

Pirmās daļas b) un c) apakšpunktā minēto informāciju izņem no tīmekļa vietnes divus gadus pēc dienas, kad informācija sākotnēji publicēta minētajā tīmekļa vietnē.
4. *Šā panta 2. un 3. punktā minēto informāciju 1. punktā minētajā tīmekļa vietnē vai šīs regulas 46. panta b) punktā minētajā vienotajā tīmekļa portālā publicē atvērtā, mašīnlasāmā formātā, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2019/1024 (48) 5. panta 1. punktā; tas ļauj informāciju šķirot, meklēt, izvilkt, salīdzināt un atkalizmantot.*
5. *Vadošā iestāde pirms publicēšanas saskaņā ar šo pantu informē saņēmējus par to, ka informācija tiks publiskota.*

6. *Vadošā iestāde nodrošina, ka komunikācijas un redzamības materiāli, tostarp saņēmēju līmenī, pēc pieprasījuma tiek darīti pieejami Savienības iestādēm, struktūrām, birojiem vai aģentūrām un ka Savienībai tiek piešķirta neekskluzīva un neatsaucama licence bez autoratlīdzības saskaņā ar IX pielikumu izmantot šādus materiālus un visas ar tiem saistītās iepriekš pastāvējušās tiesības. Tas nerada ievērojamas papildu izmaksas vai ievērojamu administratīvo slogu nedz saņēmējiem, nedz vadošajai iestādei.*

50. pants

Saņēmēju pienākumi

1. *Saņēmēji un finanšu instrumentus īstenojošas struktūras atzīst atbalstu, ko darbība saņem no fondiem, tostarp resursus, ko atkārtoti izmanto saskaņā ar 62. pantu, un šādā nolūkā:*
- a) *saņēmēja oficiālajā tīmekļa vietnē, ja šāda vietne ir, un sociālo mediju vietnēs publicē īsu un ar atbalsta apjomu samērīgu aprakstu par darbību, tostarp tās mērķiem un rezultātiem, un uzsver no Savienības saņemto finansiālo atbalstu;*
  - b) *ar darbības īstenošanu saistītajos dokumentos un komunikācijas materiālos, ko paredzēts izplatīt sabiedrībai vai dalībniekiem, sniedz pamanāmu paziņojumu, kurā uzsver no Savienības saņemto atbalstu;*
  - c) *tiklīdz sākas darbību faktiskā īstenošana, kas ietver materiālas investīcijas, vai tiklīdz tiek uzstādīts iegādātais aprīkojums, uzstāda sabiedrībai skaidri redzamus ilgtspējīgas plāksnes vai informācijas stendus, kuros saskaņā ar IX pielikumā noteiktajiem tehniskajiem parametriem ir attēlota Savienības emblēma, attiecībā uz turpmāko:*
    - i. *darbībām, kas saņem atbalstu no ERAF un Kohēzijas fonda un kuru kopējās izmaksas pārsniedz 500 000 EUR;*
    - ii. *darbībām, kurām piešķirts atbalsts no ESF+, TPF, EJZAF, AMIF, IDF vai BMVI un kuru kopējās izmaksas pārsniedz 100 000 EUR;*
  - d) *par darbībām, uz kurām neattiecas c) apakšpunkts, sabiedrībai skaidri redzamā vietā uzstāda vismaz vienu plakātu, kura minimālais izmērs ir A3, vai līdzvērtīgu elektronisku paziņojumu, kurā izklāstīta informācija par darbību un uzsvērts no fondiem saņemtais atbalsts; ja saņēmējs ir fiziska persona, saņēmējs — ciktāl tas iespējams — nodrošina, ka ir pieejama attiecīga informācija, kas sabiedrībai redzamā vietā vai ar elektronisku paziņojumu uzsver no fondiem saņemto atbalstu;*
  - e) *par stratēģiskas nozīmes darbībām un darbībām, kuru kopējās izmaksas pārsniedz 10 000 000 EUR, attiecīgā gadījumā organizē informatīvu pasākumu vai aktivitāti un savlaicīgi iesaista Komisiju un atbildīgo vadošo iestādi.*

Pirmās daļas d) apakšpunktā noteikto prasību nepiemēro, ja ESF+ saņēmējs ir fiziska persona vai attiecībā uz darbībām, kas atbalstu saņem saskaņā ar ESF+ regulas 4. panta 1. punkta m) apakšpunktā izklāstīto konkrēto mērķi.

Atkāpjoties no pirmās daļas c) un d) apakšpunkta, saistībā ar darbībām, kas saņem atbalstu no AMIF, IDF un BMVI, dokumentā, kurā izklāstīti atbalsta saņemšanas nosacījumi, var noteikt īpašas prasības attiecībā uz informācijas par atbalstu no fondiem publisku izstādīšanu, ja to pamato drošības un sabiedriskās kārtības apsvērumi saskaņā ar 69. panta 5. punktu.

2. Attiecībā uz mazo projektu fondiem saņēmējs izpilda pienākumus saskaņā ar Interreg regulas 36. panta 5. punktu.
Attiecībā uz finanšu instrumentiem saņēmējs ar līguma noteikumiem nodrošina, ka galasaņēmēji izpilda 1. punkta c) apakšpunktā noteiktās prasības.
3. Ja saņēmējs neizpilda 47. pantā vai šā panta 1. un 2. punktā noteiktos pienākumus un ja nav ieviesti korektīvie pasākumi, vadošā iestāde piemēro pasākumus, ņemot vērā proporcionalitātes principu, atceļot līdz pat 3 % no atbalsta no fondiem attiecīgajai darbībai.

Saskaņā ar KNR vadošajai iestādei ir pienākums tīmekļa vietnē publicēt darbību sarakstu ar precīzu definētu saturu. Viena no prasībām ir publicēt vārdu un uzvārdu (ja saņēmējs ir fiziska persona), kas tomēr tiks dzēsts divus gadus pēc sākotnējās publicēšanas tīmekļa vietnē. Kāpēc tikai pēc diviem gadiem, nevis pēc darbības? (NB! 49. panta 3. punkts)

Šis noteikums KNR 49. panta 3. punktā nodrošina saskaņību ar Finanšu regulas 38. panta 6. punktu, jo prasības dalītas pārvaldības programmās nedrīkstētu būt stingrākas par prasībām, ko piemēro tiešas vai netiešas pārvaldības gadījumā.

Attiecīgais grozījums Finanšu regulā tika ieviests ar *Omnibus* regulu. Fizisko personu datiem nevajadzētu būt publiski pieejamiem ilgāk par laikposmu, kurā saņēmējs izmanto līdzekļus, un tāpēc tie pēc diviem gadiem būtu jādzēš.

Izmaiņas noteikumos saistībā ar saņēmēju datu publicēšanu fizisku personu gadījumā tika ieviestas, pamatojoties uz Eiropas Savienības Tiesas 2010. gada 9. novembra spriedumu lietā *Volker und Markus Schecke GbR un Hartmut Eifert / Land Hessen* ⁽³⁾ saistībā ar KLP.

Saskaņā ar KNR vadošā iestāde var atcelt līdz 3 % no fonda atbalsta attiecīgajai darbībai gadījumā, ja netiek izpildīti noteikumi. Vai tiks noteikts, kāda veida neizpildes gadījumā fonda atbalsts varētu tikt samazināts un kādā apmērā vai ar kādiem daļējiem ierobežojumiem? Vai šie noteikumi būs vienādi visām dalībvalstīm, vai arī katras dalībvalsts kompetencē ir samazināt summu par noteikumu pārkāpumu atsevišķi?

Komisija nav iecerējusi izdot pamatnostādnes par metodiku pārkāpuma apjoma vai korekciju summas noteikšanai. Dalībvalstīm attiecībā uz korekcijām vajadzības gadījumā būtu jārīkojas tāpat kā attiecībā uz jebkurām citām finanšu korekcijām, ko piemēro saskaņā ar KNR 103. pantu par dalībvalstu finanšu korekcijām.

Kā konkrēti Komisija plāno iesaistīties redzamības pasākumos attiecībā uz stratēģiskas nozīmes darbībām un darbībām, kuru kopējās izmaksas pārsniedz 10 miljonus EUR?

Minimālā prasība, kas noteikta KNR 50. panta 1. punkta e) apakšpunktā, paredz attiecīgā gadījumā organizēt informatīvu pasākumu vai aktivitāti un savlaicīgi iesaistīt Komisiju un atbildīgo vadošo iestādi. Tas nozīmē, ka tās ir jāinformē par gaidāmajām redzamības darbībām jau agrīnā plānošanas posmā. Komisija centīsies, ciktāl iespējams, uzraudzīt

(³) Tiesas 2010. gada 9. novembra spriedums, *Volker und Markus Schecke GbR un Hartmut Eifert / Land Hessen*, C-92/09, ECLI:EU:C:2010:662.

atbilstību komunikācijas un redzamības prasībām (piemēram, regulāri ziņojot uzraudzības komitejās), ne tikai ar savu dienestu starpniecību galvenajā mītnē, bet arī ar dalībvalstīs esošo pārstāvniecību palīdzību, kuras darbojas kā Komisijas balss savā valstī un tādējādi var rīkoties kā vienots kontaktpunkts.

Mēs būtu pateicīgi, ja jaunie komunikācijas noteikumi varētu mazināt vietējo valdību vadītāju iespējas “dižoties” ar būvēm un ēkām to kompetencē esošo pilsētu vai pašvaldību teritorijā, nepieminot ES finansējumu. Mūsaprāt, pienākums norādīt ES finansējuma izmantošanu būtu jāiekļauj visaptverošā veidā, arī saņēmēju komunikācijas sākotnējā un nobeiguma posmā, nevis tikai (formālajās) ārējās izkārtnēs par būvniecību/rekonstrukciju.

Kompetentie Komisijas dienesti uzraudzīs komunikācijas un redzamības prasību ievērošanu tāpat kā citu programmas aspektu ievērošanu.

Vēlamies vērst jūsu uzmanību uz informācijas stenda izvietojuma ilgumu. Proti, noteikt laikposmu, kurā jābūt uzstādītam informācijas stendam, pamatojoties uz projekta ietekmes redzamību, mūsaprāt, ir pārāk nekonkrēti. Atbilstošāk varētu būt noteikt šo laikposmu, pamatojoties uz investīciju apjomu vai veidu.

Attiecībā uz gadījumiem, kas paredzēti KNR 50. panta 1. punkta c) apakšpunktā, ilgtspējīgas plāksnes vai informācijas stendi, kas ir sabiedrībai skaidri redzami, būtu jāuzstāda, tiklīdz sākas darbību faktiskā īstenošana, kas ietver materiālas investīcijas, vai tiklīdz tiek uzstādīts iegādātais aprīkojums.

Šajā kontekstā “ilgtspējīgs” būtu jāsaprot kā tāds, kas pastāv un saglabājas laikposmu, kurā attiecīgais fiziskais objekts, infrastruktūra vai būve fiziski pastāv un tiek izmantoti nolūkam, kādam tie finansēti.

Attiecībā uz darbībām, ko finansē Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds, Iekšējās drošības fonds un Robežu pārvaldības un vīzu instruments, noteikumiem, kas paredzēti 50. panta 1. punkta c) apakšpunktā, piemēro atkāpi, kas paredzēta 50. panta 1. punkta pēdējā daļā.

4.2. Atvaseļošanas un noturības mehānisms

Kur ir atrodamas juridiskās prasības par redzamību un komunikāciju, kas piemērojamas ANM, un kādi papildu norādījumi ir pieejami?

Ir trīs galvenie avoti, kuros izklāstītas ANM piemērojamās redzamības un komunikācijas prasības.

Atvaseļošanas un noturības mehānisma regula

VIII NODAĻA KOMUNIKĀCIJA UN NOSLĒGUMA NOTEIKUMI

34. pants

Informācija, komunikācija un publicitāte

1. *Komisija var iesaistīties komunikācijas pasākumos, lai nodrošinātu informētību par attiecīgā atvaseļošanas un noturības plāna īstenošanai paredzēto Savienības finansiālo atbalstu, tostarp īstenojot kopīgus komunikācijas pasākumus ar attiecīgajām valstu iestādēm. Komisija attiecīgā gadījumā var nodrošināt, ka saskaņā ar mehānismu sniegtais atbalsts tiek paziņots un atzīts, izmantojot finansējuma paziņojumu.*
2. *Savienības finansējuma saņēmēji atzīst Savienības finansējuma izcelsmi un nodrošina tā redzamību, tostarp attiecīgajā gadījumā pievienojot Savienības logo un attiecīgu finansējuma paziņojumu ar tekstu “finansē Eiropas Savienība — NextGenerationEU”, — jo īpaši darbību un to rezultātu popularizēšanā, — sniedzot dažādām auditorijām, tostarp plašsaziņas līdzekļiem un sabiedrībai, mērķorientētu informāciju, kas ir konsekventa, lietderīga un samērīga.*
3. *Komisija rīko informācijas un komunikācijas pasākumus saistībā ar mehānismu, saistībā ar darbībām, ko veic saskaņā ar mehānismu, un saistībā ar iegūtajiem rezultātiem. Komisija attiecīgā gadījumā informē Eiropas Parlamenta pārstāvniecības birojus par savām darbībām un iesaista tos minētajās darbībās. Mehānismam piešķirtie finanšu resursi veicina arī korporatīvo komunikāciju par Savienības politikajām prioritātēm, ciktāl šīs prioritātes saistītas ar 4. pantā minētajiem mērķiem.*

PADOMES ĪSTENOŠANAS LĒMUMS

par katras dalībvalsts atvaseļošanas un

noturības plāna apstiprināšanu

Uzraudzība un īstenošana

(apsvērums par komunikāciju)

Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka saskaņā ar mehānismu sniegtais finansiālais atbalsts tiek paziņots un atzīts saskaņā ar Regulas (ES) 2021/241 34. pantu. Tehnisko atbalstu var pieprasīt no tehniskā atbalsta instrumenta, kas izveidots ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/240¹, lai palīdzētu dalībvalstīm īstenot to ANP.

ANM finansēšanas nolīguma 10. pants

10. pants

Informācijas publicēšana, Savienības finansējuma redzamība un izmantošanas noteikumi

- 1. Neskarot ANM regulas 34. pantu, dalībvalstu īstenotie informācijas, komunikācijas un publicitātes pasākumi attiecībā uz finansējumu ANM īstenošanā ir vismaz tādā pašā līmenī, kā prasīts dalībvalsts noteikumos attiecībā uz publisko finansējumu bez iemaksām no Savienības budžeta.*
- 2. Dalībvalsts, lai izpildītu savus pienākumus saskaņā ar ANM regulas 34. panta 2. punktu un jo īpaši lai nodrošinātu konsekventas, efektīvas un samērīgas mērķorientētas informācijas sniegšanu vairākām mērķauditorijām, tostarp medijiem un sabiedrībai:*
  - a) ievieš stratēģiju dalībvalsts līmenī informētības veicināšanai un ANM ieguldījuma Eiropas atveseļošanā un jo īpaši zaļajā un digitālajā pārkārtošanā atzīšanas nodrošināšanai;*
  - b) attiecīgā gadījumā visos komunikācijas pasākumos projekta un dalībvalsts līmenī pareizi un pamanāmi attēlo ES emblēmu ar atbilstošu finansējuma paziņojumu, kas formulēts šādi (attiecīgā gadījumā to pārtulkojot vietējās valodās): “Finansē Eiropas Savienība — NextGenerationEU”;*
  - c) izveido un uztur vienotu tīmekļa telpu, kurā sniedz informāciju par ANM un saistītajiem projektiem, un dara Komisijai zināmu attiecīgo tīmekļa lapu;*
  - d) nodrošina, ka Savienības finansējuma galīgie saņēmēji ANM ietvaros atzīst tā izcelsmi un nodrošina Savienības finansējuma redzamību.*
- 3. Ja Eiropas emblēmu izvieto kopā ar citu logotipu, tai jābūt izvietotai vismaz tikpat redzamā un izceltā veidā kā pārējiem logotipiem. Emblēmai jābūt labi pamanāmai un izvietotai atsevišķi, un to nevar mainīt, pievienojot citas vizuālas zīmes, zīmolus vai tekstu. Papildus emblēmai nedrīkst izmantot nekādu citu vizuālu identitāti vai logotipu, kas izceltu ES atbalstu.*
- 4. Ikvienā komunikācijas vai informācijas izplatīšanas pasākumā, kas saistīts ar ANM un ko veic dalībvalsts jebkādā veidā un izmantojot jebkādus līdzekļus, izmanto faktu ziņā precīzu informāciju.*
- 5. Attiecīgā gadījumā dalībvalsts norāda šādu atrunu (to pēc vajadzības pārtulkojot vietējās valodās): “Finansē Eiropas Savienība — NextGenerationEU. Paustie uzskati un viedokļi ir tikai autora(-u) uzskati un viedokļi, kas ne vienmēr atspoguļo Eiropas Savienības vai Eiropas Komisijas uzskatus un viedokļus. Par tiem nevar būt atbildīga ne Eiropas Savienība, ne Eiropas Komisija.”*
- 6. Dalībvalsts piešķir Komisijai tiesības bez maksas izmantot ar ANM saistītos informatīvos materiālus.*

Komisijas norādījumi dalībvalstīm attiecas arī uz komunikācijas jomu, un tajos ir izklāstīta paraugprakse komunikācijā par ANM.

Kāds finansējuma paziņojums ir jāizmanto ANM finansētiem projektiem? Vai ES emblēma būs pieejama kopā ar finansējuma paziņojumu “Līdzfinansē Eiropas Savienība” un “NextGenerationEU”?

Kā noteikts ANM regulas 34. panta 2. punktā, saņēmēji nodrošina ES finansējuma redzamību, izvietojot ES emblēmu un finansējuma paziņojumu “Finansē Eiropas Savienība — NextGenerationEU” (attiecīgā gadījumā to pārtulkojot vietējās valodās).

ES emblēma un finansējuma paziņojums ir pieejami Komisijas [vizuālo elementu lejupielādes centrā](#).

Vai ir vajadzīga komunikācijas stratēģija attiecībā uz ANM?

Jā, finansēšanas nolīgumā (10. panta 2. punkta a) apakšpunktā) ir noteikts, ka dalībvalstis izstrādā komunikācijas stratēģiju attiecībā uz ANM.

Stratēģija veicina informētību un nodrošina ANM ieguldījuma Eiropas atveseļošanā un jo īpaši zaļajā un digitālajā pārkārtošanā atzīšanu. Sagaidāms, ka dalībvalstis šādu stratēģiju izstrādās, pamatojoties uz izklāstu, ko tās iesniegušas kopā ar savu valsts atveseļošanas un noturības plānu.

Kā ieteikts norādījumos dalībvalstīm, tās ir arī mudinātas norādīt atlasītus projektus pastiprinātai komunikācijai. Šādiem projektiem vajadzētu būt ANM “veiksmes stāstiem” ar spēcīgu komunikācijas ietekmi.

Dalībvalstis tiek arī mudinātas to stratēģijas ietvaros iesaistīties kopīgos komunikācijas pasākumos ar Komisiju, piemēram, sadarbojoties ar tās pārstāvniecību dalībvalstī.

Vai ir vajadzīga tīmekļa vietne attiecībā uz atveseļošanas un noturības plānu?

Jā, finansēšanas nolīgumā (10. panta 2. punkta c) apakšpunktā) ir norādīts, ka dalībvalstis izveido un uztur vienotu tīmekļa telpu, kurā sniedz informāciju par atveseļošanas un noturības plānu un saistītajiem projektiem, un paziņo tīmekļa adresi Komisijai.

Kāda ir laba prakse dalībvalstīs?

Katra dalībvalsts tiek mudināta iecelt valsts ANM komunikācijas koordinātoru un iesniegt viņa(-as) datus Komisijai. Komisija šo koordinātoru iekļaus savā ANM speciālajā *INFORM EU* forumā.

Atveseļošanas un noturības plāna komunikācijas stratēģijas dalībvalstīs ievērojami atšķiras. Dažas izceļas ar to, ka izstrādā šīs stratēģijas samērā detalizēti, un atzīst vajadzību koordinēt komunikāciju par ANM un citām finansējuma plūsmām. Tāpat noderīga laba prakse, ko citi var pārņemt, ir vizuālās identitātes rokasgrāmata saņēmējiem un minimālo komunikācijas pasākumu saraksts.

Paraugprakses piemēros ir sniegti arī konkrēti ieteikumi sadarbībai ar Komisijas pārstāvniecībām un pat par kopīgām komunikācijas darbībām. Dažādu ES fondu vadošajām iestādēm būtu regulāri jāsaazinās ar pārstāvniecībām, lai tās varētu kopīgi informēt par ES finansējuma sniegtajiem ieguvumiem. Piemēram, vienā dalībvalstī 2021. gadā tika izrādītas vairākas televīzijas reklāmas par projektiem, ko kopīgi noteikušas valsts vadošās iestādes un pārstāvniecība. Pārstāvniecība sazinās ar Finanšu ministriju, lai noskaidrotu atbilstošus piemērus. Tiek rīkotas regulāras sanāksmes, kurās piedalās visu ES finansējuma programmu vadošās iestādes un pārstāvniecība, lai vienotos par komunikācijas darbībām.

Kāda ir *INFORM EU* tīkla loma?

INFORM EU tīkls, kas atklāts 2021. gadā, ir ES mēroga tīkls, kurā iesaistīti komunikatori, kas atbild par ES un dalībvalstu investīciju komunikāciju saskaņā ar dalītu pārvaldību, un kurš aptver šādus ES fondus:

- reģionālā politika: Eiropas Reģionālās attīstības fonds, Taisnīgas pārkārtošanās fonds un Kohēzijas fonds;
- sociālā politika: Eiropas Sociālais fonds Plus,
- iekšlietas: Patvēruma, migrācijas un integrācijas fonds, Robežu pārvaldības un vīzu instruments un leikšējās drošības fonds;
- jūrlietas: Eiropas Jūrlietu, zvejniecības un akvakultūras fonds.

INFORM EU tīkls aptver arī ANM.

Tīkla mērķis ir sekmēt dalībvalstu un reģionu zinātību ES komunikācijas, redzamības un pārredzamības jomā, vienlaikus izveidojot sadarbības platformu starp Komisiju un ES programmām, kas ir dalītā pārvaldībā. Tā nolūks ir uzlabot ES darbību redzamību *SG-RECOVER* ietvaros valstu, reģionālā un vietējā līmenī.

Komisija ieņem proaktīvu nostāju un stingri iesaka dalībvalstīm piedalīties *INFORM EU* tīklā un iesaistīt ANM kolēģus valsts komunikācijas tīklos. Dalībvalstis tiek arī mudinātas informēt Komisijas pārstāvniecības un iesaistīt tās konkrētu programmu un projektu komunikācijas pasākumos savā valstī, un šajā saistībā koordinācija tiek nodrošināta arī ar *INFORM EU* tīkla starpniecību. Vairāki pasākumi ir pielāgoti ANM, piemēram, speciālas sesijas pusgada plenārsēdēs, kopsavilkuma sanāksmes, kuru mērķis ir paraugprakses apmaiņa, un ikmēneša virtuālais komunikācijas pasākums ar dalībvalstīm. Turklāt *INFORM EU* tīkls organizē seminārus un apmācību. Dalībvalstis jau tika informētas par šo iespēju nesēnā vēstulē, kas datēta ar 2021. gada 14. septembri un ko nosūtīja *SG-RECOVER* un Ekonomikas un finanšu lietu ĢD ģenerāldirektori.

Tīks izsludināts jauns uzaicinājums iesniegt pieteikumus saskaņā ar valsts atveseļošanas un noturības plānu par saules enerģijas paneļiem un enerģijas modernizāciju. Saņēmēji ir fiziskas personas, un īstenošanas vietas ir privātas ēkas un īpašumi. Kāda veida plāksnes vai informācijas stendi būtu jāuzstāda šādos gadījumos, un kāda informācija tajos jānorāda? Ja saņēmēji ir fiziskas personas, vai būtu pietiekami ar mazākām (A4 vai A5 formāta) plāksnēm? Kāda informācija būtu jānorāda plāksnēs?

ANM finansēšanas nolīgums paredz, ka dalībvalstis attiecīgā gadījumā visos komunikācijas pasākumos projekta dalībvalsts līmenī pareizi un pamanāmi attēlo ES emblēmu ar atbilstošu finansējuma paziņojumu, kas formulēts šādi (attiecīgā gadījumā to pārtulkojot vietējās valodās): "Finansē Eiropas Savienība — *NextGenerationEU*". Dalībvalstis arī nodrošina, ka ES finansējuma galīgie saņēmēji ANM ietvaros atzīst tā izcelsmi un nodrošina ES finansējuma redzamību. Ja ES emblēmu izvieto kopā ar citu logotipu, tai jābūt izvietotai vismaz tikpat redzamā un izceltā veidā kā pārējiem logotipiem. Emblēmai jābūt labi pamanāmai un izvietotai atsevišķi, un to nevar mainīt, pievienojot citas vizuālas zīmes, zīmolus vai tekstu. Papildus emblēmai nedrīkst izmantot nekādu citu vizuālu identitāti vai logotipu, kas izceltu ES atbalstu.

Konkrētajā gadījumā, kad saņēmēji ir fiziskas personas un īstenošanas vietas ir privātas ēkas un īpašumi, ir ieteicams izmantot mazākus plakātus (A4 vai A5 formāts), kuros attēlota ES emblēma un finansējuma paziņojums, ar ko atzīst ES finansējuma izcelsmi, bet ar nosacījumu,

ka tiek ievēroti iepriekšminētie finansēšanas nolīguma noteikumi (par ES emblēmas lielumu attiecībā pret citiem logotipiem utt.).

Man ir jautājums. Kā es varu sazināties ar jums?

Komisija ir gatava atbalstīt dalībvalstis komunikācijā par ANM.

Jautājumus var nosūtīt uz e-pasta adresi EC-RECOVER@ec.europa.eu.

Turklāt mēs stingri iesakām dalībvalstīm piedalīties [INFORM EU](#) tīklā — kopīgajā forumā, kas apvieno Komisijas un dalībvalstu komunikatorus par ES finansējumu. Vairāki pasākumi *INFORM EU* tīklā ir pielāgoti ANM, piemēram, speciālas sesijas pusgada plenārsēdēs, kopsavilkuma sanāksmes, kuru mērķis ir paraugprakses apmaiņa, un ikmēneša virtuālais komunikācijas pasākums ar dalībvalstīm, kurā pārrunā ar komunikāciju saistītus jautājumus. Lai piedalītos *INFORM EU*, sazinieties ar savas valsts *INFORM EU* koordinatoru.

SG-RECOVER ir izveidojusi [tīmekļa vietni](#), kurā ietverti jautājumi un atbildes par ANM. Lai gan tā nav publiski pieejama, tai var piekļūt valsts administrāciju darbinieki ar tīmekļa vārtejas piekļuves paroli.

4.3. Lauksaimniecības politika un lauku attīstība

Kur ir atrodamas juridiskās prasības par redzamību un komunikāciju, kas attiecināmas uz lauksaimniecības politiku?

Regula, ar ko paredz noteikumus par atbalstu stratēģiskajiem plāniem, kuri jāizstrādā dalībvalstīm saskaņā ar KLP un kurus finansē Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds un ELFLA, ir pamataakts attiecībā uz KLP stratēģiskajiem plāniem 2023.–2027. gadam.

Regulas projekta 110. panta 2. punkta j) un k) apakšpunktā ir paredzēti pamatnoteikumi ar vadošās iestādes pienākumiem attiecībā uz komunikāciju un redzamību.

110. pants

Vadošā iestāde

2. *Vadošā iestāde ir atbildīga par KLP stratēģiskā plāna lietderīgu, efektīvu un pareizu pārvaldību un īstenošanu. Tā jo īpaši nodrošina, ka:*
  - j) *saņēmēji, kuriem atbalsts sniegts saskaņā ar tādām ELFLA finansētajām intervencēm, kas nav platībhbāzētās un dzīvniekbāzētās intervences, norāda, ka saņēmēji finansiālo atbalstu, tai skaitā pareizā veidā izmantojot Savienības emblēmu saskaņā ar noteikumiem, ko Komisija paredzējusi atbilstīgi 5. punktam;*
  - k) *KLP stratēģiskajam plānam tiek nodrošināta publicitāte (arī ar KLP valsts tīkla palīdzību), informējot iespējamajos atbalsta saņēmējus, profesionālās organizācijas, ekonomiskos un sociālos partnerus, struktūras, kas iesaistītas vīriešu un sieviešu vienlīdzības veicināšanā, un attiecīgās nevalstiskās organizācijas, tostarp vides organizācijas, par iespējām, ko sniedz KLP stratēģiskais plāns, un noteikumiem par piekļuvi KLP stratēģiskā plāna finansējumam, kā arī informējot atbalsta saņēmējus un plašu sabiedrību par to, ka Savienības atbalsts lauksaimniecībai un lauku attīstībai tiek sniegts KLP stratēģiskā plāna ietvaros.*

Attiecībā uz atbalstu, ko finansē Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonds, dalībvalstis attiecīgā gadījumā paredz, ka vadošā iestāde var izmantot ELFLA izmantotos redzamības un komunikācijas tīklus un struktūras.

Turklāt Komisija var pieņemt īstenošanas aktus, ar kuriem nosaka vienotus nosacījumus informācijas, publicitātes un redzamības prasību piemērošanai.

5. *Komisija ir pilnvarota saskaņā ar 138. pantu pieņemt deleģētus aktus, kas papildina šo regulu ar sīki izstrādātiem noteikumiem par 2. punkta j) un k) apakšpunktā minēto informācijas, publicitātes un redzamības prasību piemērošanu. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar 139. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru.*

Mēs esam pārejas periodā, kurš ilgs līdz 2022. gada beigām un kurā turpina piemērot pašreizējos noteikumus. Komisijas dienesti patlaban sagatavo īstenošanas aktu.

Vai jaunie redzamības un komunikācijas noteikumi būs attiecināmi arī uz Eiropas Lauksaimniecības garantiju fondu un Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai, ņemot vērā to īpašos tiesību aktus?

Ar pārejas noteikumiem par atbalstu no ELFLA tika pagarināta [Regulas Nr. 1303/2013](#) piemērošana un attiecīgi arī pašreizējie noteikumi, kas attiecas uz informāciju un komunikāciju par atbalstu no Eiropas strukturālajiem un investīciju fondiem, t. i., saņēmēju pienākums atzīt atbalstu, izvietojot ES emblēmu un norādot atsauci uz fondu. (Paziņojums, ko patlaban izmanto attiecībā uz ELFLA, ir šāds: “Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai — Eiropa investē lauku apvidos”.)

Attiecībā uz *NextGenerationEU* fondiem (8 miljardi EUR no ES Atvēršanas instrumenta), kas īstenojami lauku attīstības programmās, kuras ir pagarinātas, aptverot arī 2021.–2022. gada pārejas periodu, šie fondi no redzamības prasību viedokļa ir jāuzskata par ELFLA fondiem, tiklīdz tos iekļauj lauku attīstības programmās. Tāpēc tajos tiks ievēroti iepriekš norādītie spēkā esošie noteikumi, t. i., attiecībā uz šiem fondiem nebūs nekādu izmaiņu vai īpašu redzamības prasību.

4.4. Citas programmas

Paturot prātā, ka programmas “Radošā Eiropa” sadaļai *MEDIA* ir saglabāts īpašs logotips attiecībā uz 2021.–2027. gada plānošanas periodu, vai logotipu “Līdzfinansē Eiropas Savienība / “Radošā Eiropa”” konsekvences labad var izmantot, lai komunicētu par citām “Radošā Eiropa” sadaļām, kas nav *MEDIA*? Vai Komisija nodrošinās šo logotipu visās oficiālajās valodās vai ļaus valstu birojiem pašiem izveidot šādus logotipus?

Programmas “Radošā Eiropa” *MEDIA* atzars ir izņēmuma gadījums starp tiesību aktiem, kas pieņemti saistībā ar 2021.–2027. gada daudzgadu finanšu shēmu, jo tā īpašais logotips ir saglabāts; tas gan neattiecas uz pārējiem diviem programmas elementiem — kultūras atzaru un starpnozaru atzaru.

Uz šā pamata ir pieņemta turpmāk norādītā pieeja.

Finansējuma atzīšana — visi saņēmēji

- Kultūras atzars un starpnozaru atzars: “Līdzfinansē Eiropas Savienība” — finansējuma paziņojums pastāv visās valodās.
- *MEDIA* atzars: “Līdzfinansē (..) + *MEDIA* logotips” — finansējuma paziņojums pastāv visās valodās.
- Ja visi trīs atzari ir saistīti, izmanto jauktu logotipu: “Līdzfinansē Eiropas Savienība + *MEDIA* logotips” — pastāv visās valodās (skatīt turpmāk).

- Tas ir skaidri noteikts juridiskā nolīguma ar saņēmējiem 5. pielikumā.

Komunikācija, ko īsteno “Radošā Eiropa” biroji (*CEDESKS*)

- Komunikācija par kultūras atzaru, starpnozaru atzaru vai visiem trim atzariem kopā: *CEDESK* ir atļauts izmantot “Radošā Eiropa” kā nosaukumu/virsrakstu, bet bez ES emblēmas (sal. ar vizuālo identitāti un vizuālajiem līdzekļiem, kas tika noteikti programmas “Radošā Eiropa” uzsākšanai).
- Kad *CEDESK* komunicē tikai par *MEDIA* atzaru, piemēro *MEDIA* logotipu un *MEDIA* vizuālo identitāti.

5. Svarīgas saites

[10 lietas, kas jāzina par informācijas izplatīšanu un ES redzamības nodrošināšanu](#) (publiska informācija tīmekļa vietnē europa.eu par finansējuma un konkursu iespējām)

[Vizuālo elementu lejupielādes centrs](#) (Eiropas Komisijas tiešsaistes ģenerators ES emblēmai un finansējuma paziņojumam)

[Vizuālās pamatnostādnes par ES emblēmas izmantošanu saistībā ar ES programmām 2021.–2027. gadā](#)

[Atbalsta rīks par ES redzamību. 2021.–2027. gada zīmolu grāmata vadošajām iestādēm un projektu finansējuma saņēmējiem, ko sagatavojis Komisijas Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ĢD](#)

[INFORM EU tīkls \(ES mēroga tīkls komunikatoriem, kuri atbild par ES un dalībvalstu investīciju komunikāciju saskaņā ar dalīto pārvaldību\)](#)

6. Kontaktinformācija

Padomes Informācijas jautājumu darba grupa (WPI): risina jautājumus saistībā ar pārredzamību, publisku piekļuvi dokumentiem un dalībvalstu komunikāciju par ES. Tā ir rīkojusi apspriedes par komunikācijas un redzamības noteikumu īstenošanu, un dalībvalstu delegāti ir iesnieguši vairākus jautājumus Komisijai ar tās Sekretariāta starpniecību, uz kuriem atbildes ir sniegtas šajā publikācijā. Ar WPI Sekretariātu var sazināties, rakstot uz šādu e-pasta adresi: information.wp@consilium.europa.eu.

SG RECOVER: Komisijas departaments, kas atbild par ANM īstenošanu *NextGenerationEU* aizbīdītībā: EC-RECOVER@ec.europa.eu.

Reģionālās politikas un pilsētpolitikas ĢD: Komisijas departaments, kas atbild par ES politiku attiecībā uz reģioniem un pilsētām. Tas koordinē to ES fondu īstenošanu, kurus reglamentē KNR, un saistīto komunikācijas un redzamības noteikumu īstenošanu: REGIO-EXTERNAL-COMMUNICATION@ec.europa.eu.

Komisijas Centrālais intelektuālā īpašuma dienests, kas atrodas Kopīgajā pētniecības centrā: EC-IPR@ec.europa.eu.

Komunikācijas ĢD par vizuālās identitātes jautājumiem: atbalsts un konsultācijas par ES emblēmas izmantošanu un Eiropas Komisijas korporatīvo un vizuālo identitāti: COMM-VISUAL-IDENTITY@ec.europa.eu.

Komunikācijas ĢD par redzamības prasībām: atbalsts un konsultācijas par korporatīvajiem ES komunikācijas un redzamības noteikumiem atbilstīgi ES finansējuma programmām un *NextGenerationEU*:

COMM-VISIBILITY-REQUIREMENTS@ec.europa.eu.

7. Saīsinājumu saraksts

KLP	kopējā lauksaimniecības politika
<i>Chafea</i>	Patērētāju, veselības, lauksaimniecības un pārtikas izpildaģentūra
<i>CMGA</i>	korporatīvā dotāciju nolīguma paraugs
KNR	Kopīgo noteikumu regula
ELFLA	Eiropas Lauksaimniecības fonds lauku attīstībai
ANM	Atveseļošanas un noturības mehānisms
<i>SG-RECOVER</i>	Atveseļošanas and noturības darba grupa
<i>WPI</i>	Padomes Informācijas jautājumu darba grupa